ψυχαΐς ἐπὶ τἀναντία τρέπειν καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν τῶν τοιούτων ἢ καὶ συνδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας ἢ καὶ συνδικίας κακῆς, κρινέσθω δὲ ἐν τῷ 5 τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίω, ὀφλόντος δέ, τιμάτω τὸ δικαστήριου εἶτε φιλοχρηματία δοκεῖ δρῶν τὸ τοιοῦτον εἴτε φιλονικία, καὶ ἐὰν μὲν φιλουικία, τιμῶν αὐτῷ τὸ δικαστήριον ὅσου χρὴ χρόνου τὸν τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῶν δίκην μηδὲ συνδικῆσαι, C ἐὰν δὲ φιλοχρηματία, τὸν μὲν ξένον ἀπιόντα ἐκ τῆς χώρας μήποτε πάλω ἐλθεῶν ἢ θανάτῷ ζημιοῦσθαι, τὸν ἀστὸν δὲ τεθνώναι φιλοχρημοσύνης ἕνεκα τῆς ἐκ παυτὸς τρόπου παρ'

αὐτῷ τιμωμένης· καὶ ἐἀν τις φιλονικία κριθῆ δὶς τὸ τοιοῦτον 5 δρῶν, τεθνάτω.

IΒ

941 ΑΘ. 'Εὰν ὡς πρεσβευτής τις ἡ κήρυς καταψευδόμευος τῆς πόλεως παραπρεσβεύηται πρός τινα πόλω, ἡ πεμπόμενος μὴ τὰς οὕσας πρεσβείας ἐφ' αις πέμπεται ἀπαγγέλλῃ, ἡ πάλιν αῦ παρὰ τῶν πολεμίων ἡ καὶ φίλων μὴ τὰ παρ' 5 ἐκείνων ὀρθῶς ἀποπρεσβεύσας γένηται φανερὸς ἡ κηρυκεύσας, γραφαὶ κατὰ τούτων ἔστων ὡς Ἐρμοῦ καὶ Διὸς ἀγγελίας καὶ ἐπιτάξεις παρὰ νόμον ἀσεβησάντων, τίμημα δὲ ὅτι χρὴ b πάσχεων ἡ ἀποτίνεων, ἐὰν ὄφλῃ.

Κλοπή μὲν χρημάτων ἀνελεύθερον, ἀρπαγή δὲ ἀναίσχυντον· τῶν Διὸς δὲ ὑέων οὐδεὶς οὕτε δόλοις οὕτε βία χαίρων ἐπιτετήδευκεν τούτοιν οὐδέτερον. μηδεὶς οὖν ὑπὸ 5 ποιητῶν μηδ᾽ ἄλλως ὑπό τινων μυθολόγων πλημμελῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐξαπατώμενος ἀναπειθέσθω, καὶ κλέπτων ῆ βιαζώμενος οἰέσθω μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν ἀλλ᾽ ὕπερ αὐτοὶ θεοὶ δρῶσω· οὕτε γὰρ ἀληθὲς οὕτε παῖς ἐστίν ποτε θεῶν,

c ταῦτα δὲ νομοθέτη μᾶλλον προσήκει γιγνώσκειν ἢ ποιηταῖs

84 πάλιν] πόλιν Α b 5 πλημμελῶν] πλημμελεῖν Baiter b 8 ő
 ${\rm 5}$ τι ΑΟ: δστις L (ut vid.) Ο²

σύμπασιν. ὁ μὲν οὖν πεισθεὶς ἡμῶν τῷ λόγῳ εὐτυχεῖ τε καὶ εἰς χρόνον ἅπαντα εὐτυχοῦ, ὁ δὲ ἀπιστήσας τὸ μετὰ ταῦτα τοιῷδέ τινι μαχέσθω νόμῳ· Ἐάν τίς τι κλέπτῃ ὅημόσιον μέγα ἡ καὶ σμικρόν, τῆς αὐτῆς δίκης δεῖ. μικρόν 5 τι γὰρ ὁ κλέπτων ἔρωτι μὲν ταὐτῷ, δυνάμει δὲ ἐλάττονι κέκλοφεν, ὅ τε τὸ μεῖζον κινῶν οὐ καταθέμενος ὅλον ἀδικεῖ· d δίκης οὖν οὐδέτερον οἰδετέρου ἐλάττονος ἕνεκα μεγέθους τοῦ κλέμματος ὁ νόμος ἀξιοῦ ζημιοῦν, ἀλλὰ τῷ τὸν μὲν ἴσως ἂν ἰάσιμον ἔτ εἶναι, τὸν δ' ἀνίατον. ξένον μὲν ὅ τῶν δημοσίων ἡ δοῦλου ἀν τίς τι κλέπτοντα ἐν δικαστηρίῳ ἕλῃ, 5 ὡς ἱασίμῳ ἐκ τῶν εἰκότων ὄντι, τί χρὴ παθεῖυ ἡ τίνα ζημίαν ἀποτίνειν αὐτὸν ἡ κρίσις γιγνέσθω· τὸν δὲ ἀστὸν καὶ 942 τεθραμμένον ὡς ἕσται τεθραμμένος, ἂν πατρίδα συλῶν ἡ βιαζόμευος ἁλίσκηται, ἐἀντ' ἐπ' αὐτοφώρῷ ἐἀντε μή, σχεδὸν ὡς ἀνίατον ὅντα θανάτῷ ζημιοῦν.

Στρατιών δὲ ἕνεκα πολλη μὲν συμβουλή, πολλοὶ δὲ 5 νόμοι γίγνονται κατὰ τρόπον, μέγιστον δὲ τὸ μηδέποτε ἄναρχον μηδένα εἶναι, μήτ ἄρρενα μήτε θήλειαν, μηδέ τινος ἔθει ψυχην εἰθίσθαι μήτε σπουδάζοντος μήτ ἐν παιδιαῖς αὐτὸν ἐφ' αὐτοῦ τι κατὰ μόνας δρân, ἀλλ' ἔν τε πολέμφ b παντὶ καὶ ἐν εἰρήνη πάση πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀεὶ βλέποντα καὶ συνεπόμενου ζῆν, καὶ τὰ βραχύταθ ὑπ' ἐκείνου κυβερνώμενον, οῖον ἑστάναι θ ὅταν ἐπιτάττη τις καὶ πορεύεσθαι καὶ γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι καὶ σιτεῖσθαι καὶ ἐγείρεσθαι 5 νύκτωρ εἴς τε φυλακὰς καὶ παραγγέλσεις, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις μήτε τινὰ διώκειν μήθ' ὑποχωρεῖν ἄλλφ ἄνευ τῆς πων ἀρχόντων δηλώσεως, ἐνί τε λόγφ τὸ χωρίς τι τῶν ἀλλων C πράττειν διδάξαι τὴν ψυχην ἔθεσι μήτε γινωσκειν μήτ' ἐπίστασθαι τὸ παράπαν, ἀλλ' ἀθρόον ἀεὶ καὶ ἅμα καὶ κοινὸν

C4 $\mu \alpha \chi \acute{e} \sigma \theta \omega$] κατεχέσθω ci. Stephanus : ἐνεχέσθω Λst C6 τι A LO: τε O² Stob. d3 àλλà] γρ. ἕμα O d5 ἕτη ὡ ἰασίμω in marg. A' O²: on. AO d6 ὅντι L cum A² (ν.s. ν.) O² (γρ. in marg.): ὅτι AO a5 στρατιῶν A LO: στρατειῶν vulg. D t τι s. ν. Λ¹O¹: on. AO b4 ἐστάναι ex ἐστιν fecit A² θ' on. Λ b6 παραγγέλσειs in marg. iterat A²

τον βίον ότι μάλιστα πασι πάντων γίγνεσθαι-τούτου γαρ

- 5 οὕτ' ἔστιν οὕτε ποτὲ μὴ γένηται κρεῖττον οὕτε ἄμεινου οὕτε τεχνικώτερου εἰς σωτηρίαν τὴν κατὰ πόλεμου καὶ νίκην τοῦτο ἐν εἰρήνῃ μελετητέου εὐθὺς ἐκ τῶν παίδων, ἄρχειν τε ἄλλων ἄρχεσθαί θ' ὑφ' ἐτέρων· τὴν δ' ἀναρχίαν ἐξαιρετέου
- d ἐκ παντὸς τοῦ βίου ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων τε καὶ τῶν ὑπ' ἀνθρώπους θηρίων. καὶ δὴ καὶ χορείας πάσας εἰς τὰς ἀριστείας τὰς κατὰ πόλεμου βλεπούσας χορεύειν, καὶ ὅλην εὐκολίαν τε καὶ εὐχέρειαν ἐπιτηδεύειν τῶν αὐτῶν είνεκα,
- 5 καρτερήσεις τε αὖ σίτων καὶ ποτῶν καὶ χειμώνων καὶ τῶν ἐναντίων καὶ κοίτης σκληρᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, τὴν τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν μὴ διαφθείρειν τῆ τῶν ἀλλοτρίων σκεπασμάτων περικαλυφῆ, τὴν τῶν οἰκείων ἀπολ-
- Ε λύντας πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια ὄντα σωζόμενά τε ἔχει μεγίστην δύναμιν παντὸς τοῦ σώματος καὶ τοὖναντίον ἐναντίως, καὶ τὸ μὲν ὑπηρετικώτατον ἅπαντι τῷ σώματι, τὸ δὲ ἀρχικώτατον, ἔχον
- 943 τὰς κυρίας ἀπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ τοῦτον ἀκούειν τὸν νέον χρῆν δοκεῖν πολεμικοῦ περὶ βίου, νόμους δ' αὖ τούσδε· Στρατεύεσθαι τὸν καταλεγέντα ἢ τὸν ἐν μέρει τινὶ τεταγμένον. ἐὰν δέ τις ἐκλείπῃ τινὶ
 - 5 κάκῃ μὴ στρατηγῶν ἀφέντων, γραφὰς ἀστρατείας εἶναι πρὸς τοὺς πολεμικοὺς ἄρχοντας, ὅταν ἐλθωσιν ἀπὸ στρατοπέδου, δικάζειν δὲ τοὺς στρατεύσαντας ἐκάστους χωρίς, ὅπλίτας τε καὶ ἱππέας καὶ τἅλλα ἐμπολέμια ἕκαστα ὡσαὐτως, καὶ
 - b εἰσάγειν ὅπλίτας μὲν εἰς τοὺς ὅπλίτας, ἱππέας δὲ εἰς τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους δὲ κατὰ ταὐτὰ εἰς τοὺς αὑτῶν συννόμους· ἐὰν δέ τις ὅφλῃ, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ μήποτε τῆς ὅλης ἀριστείας ἀγωνιστῆ γενέσθαι μηδὲ ἀστρατείας ἄλλου

C7 τοῦτο A L O: τοῦτο καὶ O² d 2 ἀνθρώποιs Turicenses d 5 σίτων A O: σιτίων L O² (ί s. v.) καὶ O² d 6 τὸ A O: τό γε vulg. a 2 πέρι (sic) s. v. A²O²: om. A O a 8 ἐμπολέμια Ruhken: ἐνπολεμια A: ἐν πολεμία A² vulg. b 4 ἅλλον L (ut vid.): μᾶλλον A O

γράψασθαί ποτε μηδε κατηγόρω τούτων πέρι γενέσθαι, προς 5 τούτοις δ' έτι προστιμάν αὐτῷ τὸ δικαστήριον ὅτι χρὴ παθείν ή αποτίνειν. μετα δε ταύτα, εκδικασθεισών τών της αστρατείας δικών, πάλιν έκάστων άρχοντας ποιήσαι σύλλογον, άριστείων δε πέρι κρίνεσθαι τον βουλόμενον έν τοις αύτων c έθνεσιν, μη περί προτέρου πολέμου μηδέν παρεχόμενον μήτε τεκμήριον μήτε μαρτύρων πιστώσεις λόγων, αὐτῆς δὲ περὶ τής στρατείας της τότε γενομένης αυτοις. στέφανον δε το νικητήριον εκάστοις είναι θαλλού τούτον δε είς τα των 5 πολεμικών θεών ίερά, ών άν τις βούληται, γράψαντα άναθείναι μαρτύριον είς την των αριστείων κρίσιν παντός του βίου καὶ τὴν τῶν δευτέρων καὶ τρίτων. ἐὰν δὲ στρατεύσηται μέν τις, μη απαγαγόντων δε των αρχόντων οικαδε προα- d πέλθη τοῦ χρόνου, λιποταξίου τούτων είναι γραφάς έν τοῖς αὐτοῖς οῖς περὶ τῆς ἀστρατείας, ὀφλοῦσίν τε τιμωρίαι έπέστωσαν αίπερ και πρόσθεν ετέθησαν. χρή μεν δη πάσαν έπιφέροντα δίκην ανδρί πάντ' άνδρα φοβείσθαι τὸ μήτε 5 έπενεγκείν ψευδή τιμωρίαν, μήτ' ούν έκόντα μήτ' άκοντα κατὰ δύναμιν-παρθένος γὰρ Αἰδοῦς Δίκη λέγεται τε καὶ e όντως είρηται, ψεύδος δε αίδοι και δίκη νεμεσητόν κατά φύσιν-τών τε οῦν ἄλλων εὐλαβεῖσθαι πέρι πλημμελεῖν είς δίκην, διαφερόντως δε και της των κατα πόλεμον δπλων άποβολής, μη διαμαρτών τις άρα των άναγκαίων αποβολών, 5 ώς αἰσχρὰς αὐτὰς εἰς ὄνειδος τιθείς, ἀναξίω ἀναξίας ἐπάγη ράδιον μέν ούν ούδαμως διορίσαι τούτων θάτερον, δίκας. όμως δε χρη τον νόμον άμως γέ πως δρίζειν πειρασθαι κατα 944 μέρη, μύθω δη προσχρώμενοι άμ' είπωμεν, εἰ κομισθείς έπι σκηνήν άνευ των δπλων Πάτροκλος έμπνους έγένεθ',

b 5 περιγενέσθαι A b 8 έκάστων AO: έκάστων τούτων O² C2 έθεσιν O² (ν s. v.) cum Vat. 1029: έθεσιν AO d2 Aιεποταζίου A sed ει ex ι d3 ols περl LO²: περl A (ols s. v. a) O: olσπερ Bekker d4 πρόσθεν] γρ. πρότερον O² d5 μήτε] μή Hermann e 1 αίδοῦs libri : aίδοίη ci. Stephanus (ex Hesiodo O. D. 255) e3 δεῖ post εὐλαβεῖσθαι add. a vulg. a3 ἕμπνους AO: ἕκπνους O² (κ s. v.)

PLATO, VOL. V.

οίον δη μυρίοις συνέπεσεν, τὰ δὲ πρότερα ἐκείνα ὅπλα, 5 à Πηλεί φησιν ό ποιητής παρά θεών προίκα έν τοίς γάμοις επιδοθήναι Θέτιδι, ταῦτα δε "Εκτωρ είχεν, εξήν αν των τότε όσοι κακοί δνειδίζειν όπλων αποβολήν τω τού Μενοιτίου. έτι δε όπόσοι κατά κρημνών διφέντες απώλεσαν b ὅπλα, ἡ κατὰ θάλατταν, ἡ χειμώνων ἐν κόποις ὑποδεξαμένης αύτους εξαίφυης πολλής φύσεως ύδατος, η μυρί αν έχοι τις τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπάδειν, εὐδιάβολον κακὸν καλλύνων τεμείν δη χρεών κατά δύναμιν το μείζον καί 5 το δυσχερέστερον κακόν από του εναντίου. σχεδόν ουν εν τοίς δνείδεσιν έχει τινά τομήν ή τούτων των δνομάτων έπιφορά· ρίψασπις μέν γαρ ούκ έν πασιν ονομάζοιτ' αν c δικαίως, αποβολεύς δε δπλων, ούν όμοίως γαρ ο τε αφαιρεθείς μετ' είκυίας βίας γίγνοιτ' αν βίψασπις ο τε άφεις έκών, διαφέρει δε όλον που και το παν. ωδ' ουν δη λενέσθω rόμω· 'Εάν καταλαμβανόμενός τις ύπο πολεμίων και έχων 5 ὅπλα μη αναστρέφη και αμύνηται, αφή δε εκών η ρίψη, ζωήν αίσχραν αρνύμενος μετά κάκης μάλλον ή μετ' ανδρείας καλόν και είδαίμονα θάνατον, τοιαύτης μεν δπλων αποβολής d έστω δίκη διφθέντων, της δε είρημένης έμπροσθεν ό δικάζων μή αμελείτω σκοπείν. τον γαρ κακον αεί δεί κολάζειν, ίν άμείνων ή, ού τον δυστυχή οὐδεν γαρ πλέον. ζημία δή τω την τοιαύτην αμυντηρίων όπλων είς τουναντίον αφέντι

5 δύναμιν τίς άρα γίγνοιτ ἂν πρόσφορος; οὐ γὰρ δυνατὸν ἀνθρώπῳ δρῶν τοὐναυτίου ῶς ποτε θεόν φασι δρῶσαι, Καινέα τὸν Θετταλὸν ἐκ γυναικὸς μεταβαλόντα εἰς ἀνδρὸς φύσιν ἦν γὰρ ἀνδρὶ ῥιψάσπιδι τρόπου τινὰ πρέπουσα πασῶν

e μάλιστα ή `κείνῃ τῃ γενέσει ἐναντία γένεσις, εἰς γυναῖκα ἐξ ἀνδρὸς μεταβαλοῦσα, τιμωρία τούτῷ γενομένῃ. νῦν δ'

b ι κόποις ci. Stallbaum : τόποις libri b5 δυσχερέστερον ALO² (ερ δ. v.): δυσχερέστατον Ο c3 διαφόρει] γρ. διαφθείρει Ο Ο 6 κάκης Photius : τάχους libri c9 άποβολῆς L (ut vid.) O² (άπο s. v.): μεταβολῆς AO d2 μὴ ALO: om. vulg. d6 ‰₃] $\mathring{\varphi}$ Stephanus : ῶν Ast d8 (ἀν) ἀνδρὶ Winckelmann e i ή κείνη ῆνειν: ἡ A ότι τούτων ἐγγύτατα φιλοψυχίας ἕνεκα, ἵνα τὸν ἐπίλοιπου βίον μὴ κινδυνεύῃ, ζῃ δὲ ὡς πλεῖστον χρόνον ὡν κακὸς ὀνείδει συνεχόμενος, ἔστω νόμος ὅδε ἐπὶ τούτοις· 'Ανὴρ ὅς 5 ἂν ὄφλῃ δίκην ὡς αἰσχρῶς ἀποβαλῶν ὅπλα πολεμικά, τούτῷ μήτ' οὖν τις στρατηγὸς μήτ' ἄλλος ποτὲ τῶν κατὰ πόλεμον ἀρχώντων ὡς ἀνδρὶ στρατιώτῃ χρήσηται μηδ' εἰς τάξιν 945 κατατάξῃ μηδ' ἡντινοῦν· εἰ δὲ μή, κατευθύνεω αὐτοῦ τὸν εῦθυνον, ἂν μὲν ῇ τοῦ μεγίστου τιμήματος ὁ τάξας τὸν κακόν, χιλίας, ἂν δὲ τοῦ δευτέρου, πέντε μνᾶς, ἂν δὲ τοῦ τρίτου, τρεῖς μνᾶς, ἂν δὲ τοῦ τετάρτου, μνῶν. ὁ δὲ ὀφλῶν 5 τὴν δίκην προς τῷ ἀφεῖσθαι τῶν ἀνδρείων κυδύνων κατὰ φύσω τὴν αὐτοῦ προσαποτεισάτω μισθόν, χιλίας μέν, ἂν τοῦ μεγίστου τιμήματος ϳμ πέντε δέ, τοῦ δευτέρου, τρεῖς δέ, ἂν τοῦ τρίτου, μνῶν δὲ ὡσαύτως, καθάπερ οἱ πρόσθεν, τοῦ b τετάρτου μέρους.

Εὐθύνων δὴ πέρι τίς ἡμῶν λόγος αν εἰη πρέπων ἀρχόντων γενομένων τῶν μὲν κατὰ τύχην κλήρου καὶ ἐπ' ἐνιαυτόν, τῶν δ' εἰς πλείονα ἔτη καὶ ἐκ προκρίτων; τῶν δὴ τοιούτων 5 εὐθυντὴς τίς ἱκανός, ἄν τίς τί εἶπῃ σκολιὸν αὐτῶν (ἡ) καμφθεὶς ὑπὸ βάρους μὲν τὴν ἀρχὴν πράξῃ, τῆς δ' αὐτοῦ δυνάμως ἐνδείą πρὸς τὴν τῆς ἀρχὴν πράξῃ, τῆς δ' αὐτοῦ δυνάμως ἐνδείą πρὸς τὴν τῆς ἀρχητα ὑπερβάλλοντα πρὸς c ἀρετήν, ὅμως δὲ πειρατέου εὐθυντάς τινας ἀνευρίσκειν θείους. ἐχει ἀρο οὖν οῦτω. πολλοὶ καιροὶ πολιτείας λύσεώς εἰσιν, καθάπερ νεὼς ἡ ζώου τινός, οῦς ἐντόνους τε καὶ ὑποζώματα καὶ νεύρων ἐπιτόνους, μίαν ὅσσαν φύσιν διεσπαρμένην, 5 πολλαχοῦ πολλοῖς ἀνόμασιν προσαγορεύομεν· εἶς δὲ οῦτος οὐ σμικρότατος καιρὸς τῶ σψζεσθαί τε καὶ διαλυθείσαν οιζχεηθαι πολιτείαν. ἂν μὲν γὰρ οἱ τοὺς ἅρχοντας ἐξευθύ- d

e 4 ών κακὸs LO²: ὡν κακῶs A et pr. Ο: κακῷ Hermann b 6 «ἴnη] πη Baiter \hbar add. Cornarius b 7 την ἀρχήν L et in marg. Λ³ O³: τῆs ἀρχής Cornarius: om. AO c t ἀρχόντων A LO: ἀρξάνταν a (ξα s. v.) O² c 4 ζώου] πλοίου ci. Stallbaum ἐντόνους A LO: ἐν τόνους Winckelmann: τόνους Stephanus

νουτες βελτίους ώσιν εκείνων, και τουτ' εν δίκη αμέμπτω τε καὶ ἀμέμπτως, ἡ πασα οῦτω θάλλει τε καὶ εὐδαιμοιεί χώρα καὶ πόλις· ἐὰν δ' ἄλλως τὰ περὶ τὰς εὐθύνας τῶν 5 άρχόντων γίγνηται, τότε λυθείσης της τα πάντα πολιτεύματα συνεχούσης είς έν δίκης, ταύτη πάσα άρχη διεσπάσθη χωρίς ετέρα απ' άλλης, και ούκ είς το αυτό έτι νεύουσαι, e πολλάς έκ μιας την πόλιν ποιούσαι, στάσεων έμπλήσασαι ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὴ δεῖ πάντως τοὺς εἰθύνους θαυμαστοὺς πάσαν αρετήν είναι. τεκταινώμεθα δή τινα τρόπον αὐτῶν τοιάνδε γένεσιν. κατ' ένιαυτον έκαστον μετά τροπας ήλίου 5 τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμώνα συνιέναι χρεών πάσαν τὴν πόλιν είς Πλίου κοινόν και Απόλλωνος τέμενος, τω θεω αποφανου-946 μένους ανδρας αύτων τρείς, δυ αν εκαστος αύτων ήγηται πάντη άριστον είναι, πλην αύτου, μη έλαττον πεντήκοντα γεγονότα έτων, των δε προκριθέντων ούς αν πλείστοι ενέγκωσι, τούτους εκλέξαι μέχρι των ημίσεων, εαν άρτιοι γίγνωνται, 5 περιττοί δε έαν ώσιν, ένα αφελείν, ώ αν ελάχισται γένωνται, καταλιπείν δε τους ήμίσεις αυτών πλήθει των ψήφων άποκρίναντας, έαν δέ τισιν ίσαι γίγνωνται και τον ημισυν

b νεότητι, τοὺς δ' ἄλλους ἐγκρίναντας φέρειν αὖθις, μέχριπερ αν τρεῖς λειφθῶσιν ὕνισοι· ἐὰν δὲ ἡ πῶσιν ἡ τοῖν δυοῖν ἴσαι γίγνωνται, τῆ ἀγαθῆ μοίρα καὶ τύχῃ ἐπιτρέψαντας, κλήρω διελόντας τὸν νικῶντα καὶ δεύτερου καὶ τρίτον στεφανῶσαι

άριθμον πλείω ποιώσιν, άφελειν το πλέον άποκρίναντας

- 5 θαλλῷ, καὶ τὰ ἀριστεῖα ἀποδόντας πῶσιν ἀνειπεῖν ὅτι Μαγνήτων ἡ κατὰ θεὸν πάλιν τυχοῦσα σωτηρίας πόλις, ἀποφήνασα αὐτῆς Ἡλίφ ἄνδρας τοὺς ἀρίστους τρεῖς, ἀκρο-
- C θίνων 'Απόλλωνι κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ἀνατίθησι κοινὸν καὶ 'Ηλίφ, ὅσονπερ ἂν ἔπωνται χρόνον τῆ κρίσει. τούτους δὲ πρώτφ μὲν ἐνιαυτῷ δώδεκα εἰθύνους ἀποδείξαι, μέχριπερ ἂν ἐκάστφ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη συμβῆ γενόμενα, τὸ

d 3 $\dot{\eta}$ 7 ρ , \ddot{y} $\dot{\eta}$ O² d 7 $\tau \delta$ ab $\tau \delta * A$ $\xi \tau \iota \nu e \dot{\nu} * \sigma \upsilon \sigma a \Lambda$ ct in marg. $\nu e \dot{\upsilon} \upsilon \sigma a \Lambda^2$: $\nu \dot{\epsilon} a \iota \delta \sigma \sigma a$ O: $\nu a \dot{c} \upsilon \sigma a \Lambda^2$ (at s. v.) e 3 ab $\tau \dot{\mu} \nu$ in marg. A³ O²: om. A O b 2 $\lambda \epsilon_i \phi \theta \dot{\omega} \sigma \iota \nu O^2$ (ϵ_i s. v.): $\lambda \eta \phi \theta \dot{\omega} \sigma \iota \nu \Lambda$ (sed η ex cmend.) L O λοιπόν δε τρείς ἀεὶ προσγιγνέσθων κατ' ενιαυτόν ούτοι δε 5 τὰς ἀρχὰς πάσας δώδεκα μέρη διελόμενοι πάσαις βασάνοις χρώμει οι έλευθέραις έλεγχόντων. οικούντων δέ, όσον αν ευθύνωσιν χρόνον, έν τω του 'Απόλλωνός τε και 'Ηλίου d τεμένει, έν ωπερ εκρίθησαν και τα μεν ιδία εκαστος, τα δε καὶ κοινῆ μετ' ἀλλήλων κρίναντες τοὺς ἄρξαντας τῆ πόλει. αποφηνάντων, είς την αγοράν γράμματα καταθέντες, περί έκάστης άρχης ότι χρη παθείν η αποτίνειν κατά την τών 5 εύθύνων γνώμην. ήτις δ' αν των αρχων μη όμολογη κεκρίσθαι δικαίως, είς τους έκλεκτους δικαστάς είσαγέτω τους εύθύνους, καί έαν μέν αποφύγη τις τας εύθύνας, αύτων των εύθύνων κατηγορείτω, έαν έθέλη έαν δε άλω, έαν μεν ή τω е θανάτου τετιμημένον ύπό των εύθύνων, ωσπερ ανάγκη, απλως θνησκέτω, των δ' άλλων τιμημάτων ων αν δυνατόν ή διπλήν τείσαι, διπλασίαν τινέτω, τας δ' ευθύνας αυτών τούτων ακούειν χρή τίνες έσονται και τίνα τρόπον. (ωσι μεν ούν 5 τούτοις τοις παρά πάσης της πόλεως αριστείων ηξιωμένοις προεδρίαι τ' έν ταις πανηγύρεσι πάσαις έστωσαν, έτι δε των 947 είς τούς Έλληνας κοινή θυσιών και θεωριών και όσων αν έτέρων κοινωνωσιν ίερων, έκ τούτων τούς άρχοντας της θεωρίας εκάστης εκπέμπειν, και τούτους μόνους δάφνης στεφάνω των έν τη πόλει κεκοσμημένους είναι, και ιερέας 5 μέν πάντας τοῦ ᾿Απόλλωνός τε καὶ Ἡλίου, ἀρχιέρεων δὲ ένα κατ' ένιαυτον του πρώτον κριθέντα των γενομένων έκείνω τώ ένιαυτω των ίερέων, και τούνομα άναγράφειν τούτου κατ' b ένιαυτόν, ὅπως ἀν γίγνηται μέτρον ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου, ἕως αν ή πόλις οἰκήται, τελευτήσασι δε προθέσεις και εκφοράς καί θήκας διαφόρους είναι των άλλων πολιτων λευκήν μέν την στολην έχειν πάσαν, θρήνων δε και όδυρμων χωρίς 5

C5 προσγιγνέσθων AO: προσγενέσθων L C6 κατὰ ante δώδεκα in marg. A¹O¹ d2 έκαστος L (ut vid.): έκαστο AO d3 καί om. γρ. O C2 τετιμημένον A² (μη S. v.): τετιμεύον A a1 προεδρειαι A (i ex ει A³) O (i s. v. O²) a3 έτέρων L (ut vid.) O: ἐτέρα A a5 είναι] γρ. ίέναι O b I τῶν secl. ci. Stephanus b3 καί AO: τε καί O²

γίγνεσθαι, κορών δε χορόν πεντεκαίδεκα και άρρενων ετερον περιισταμένους τη κλίνη έκατέρους οໂον υμνον πεποιημένον c έπαινου είς τοὺς ἱερέας ἐν μέρει ἐκατέρους ἄδειν, εὐδαιμονίζοντας ώδη δια πάσης της ημέρας εωθεν δ' είς την θήκην φέρεω αυτήν μεν την κλίνην έκατον των νέων των έν τοις νυμνασίοις, ούς αν οί προσήκοντες του τελευτήσαντος έπι-5 όψωνται, πρώτους δε προϊέναι τους ήιθέους την πολεμικην σκευήν ενδεδυκότας εκάστους, σύν τοις Ιπποισι μεν ιππέας, σύν δε όπλοις όπλίτας, και τούς άλλους ώσαύτως, παίδας δε περί αυτήν την κλίνην έμπροσθεν το πάτριον μέλος εφυμνείν. d και κόρας έπομένας εξόπισθεν όσαι τ' αν γυναικες της παιδοποιήσεως απηλλαγμέναι τυγχάνωσιν, μετα δε ταῦτα ίερέας τε καὶ ἱερείας ὡς καθαρεύοντι τῷ τάφῷ ἔπεσθαι, ἐὰν ἄρα και των άλλων είργωνται τάφων, έαν και το της Πυθίας 5 ούτω τε καί ταύτη σύμψηφου ή. θήκηυ δε ύπο γης αύτοις είργασμένην είναι ψαλίδα προμήκη λίθων ποτίμων καί άγήρων είς δύναμιν, έχουσαν κλίνας παρ' άλλήλας λιθίνας e κειμένας, οῦ δὴ τὸν μακάριον γεγονότα θέντες, κύκλω χώσαντες, πέριξ δένδρων άλσος περιφυτεύσουσι πλην κώλου ένός, δπως αν αύξην ό τάφος έχη ταύτην την είς τον άπαντα χρόνον επιδεή χώματος τοις τιθεμένοις κατ' ενιαυτόν δε 5 άγωνα μουσικής αύτοις και γυμνικόν ιππικόν τε θήσουσιν. τὰ μέν δη γέρα ταῦτα τοῖς τὰς εὐθύνας διαφυγοῦσιν αν δέ τις τούτων, πιστεύων τω κεκρίσθαι, την ανθρωπίνην φύσιν επιδείξη κακός γενόμενος ύστερου της κρίσεως, γράφεσθαι

μεν τον βουλόμενον αὐτον ὁ νόμος προσταττέτω, ὁ δ' ἀγὼν 948 ἐν δικαστηρίω γιγνέσθω τοιῷδέ τινι τρόπω. πρῶτον μεν νομοφύλακες ἔστωσαν τούτου τοῦ δικαστηρίου, ἔπειτα αὐτῶν τούτων οἱ ζῶντες, πρὸς δὲ τούτοις τὸ τῶν ἐκλεκτῶν δικα-

C3 έκατὸν] γρ. ἕκαστον Ο **C4** ἐπιόψωνται Buttmann (cf. Meisterhans § 78, 5): ἐπόψωνται ΑΟ: ἐπόψωνται Ο² **C7** άλλους Ο': ἐλλοις ΑΟ **C8** ἐφυμιν Α **G6** σοτίμων Α Ο Photius: προτίμων Α² (ρ s. v.) O² **E4** ἐπιδεῆ ΑΟ: ἀνεπιδεῆ Α² (ἀν s. v.) O²: ἐν ἐπιδέῃ Hermann **E6** ταῦτα Α: τοιαῦτα vulg.

947 b

ΝΟΜΩΝ ΙΒ

XII. 948a

στήριον, γραφέσθω δὲ ὁ γραφόμενος, ὃν ἀν γράφηται, λέγουσαν τὴν γραφὴν ἀνάξιον εἶναι τὸν καὶ τὸν τῶν ἀρι- 5 στείων καὶ τῆς ἀρχῆς· καὶ ἐὰν μὲν ὁ φεύγων ἁλῷ, στερέσθω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν αἰτῷ τιμῶν, ἐὰν δὲ ὁ διώκων μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τινέτω ὁ μὲν τοῦ μεγίστου τιμήματος δώδεκα μrῶς, b ὀκτὼ δὲ ὁ τοῦ δευτέρου, τρίτου δὲ ἕξ, τετάρτου δὲ δύο.

Padaμάνθυος δε περί την λεγομένην κρίσιν των δικών άξιον άγασθαι, διότι κατείδεν τούς τότε ανθρώπους ήγουμένους έναργως είναι θεούς, είκότως, άτε κατά τον τότε 5 χρόνον των πολλων έκ θεων όντων, ών είς ήν αυτός, ώς γε λόγος. έοικεν δη δικαστη μεν ανθρώπων ουδενί διανοούμενος δείν επιτρεπειν, θεοίς δέ, όθεν απλαί και ταχείαι δίκαι έκρίνοντ' αὐτῷ διδοὺς γὰρ περὶ ἑκάστων τῶν ἀμφισβητουμένων δρκον τοις αμφισβητούσιν απηλλάττετο ταχύ και c άσφαλώς. νῦν δὲ δὴ ὅτε μέρος τι μέν, φαμέν, ἀνθρώπων τό παράπαν ούχ ήγοῦνται θεούς, οί δε ού φροντίζειν ήμων αύτοὺς διανοοῦνται, τῶν δὲ δὴ πλείστων ἐστὶ καὶ κακίστων ή δόξα ώς σμικρά δεχόμενοι θύματα καὶ θωπείας πολλά 5 συναποστεροῦσι χρήματα καὶ μεγάλων σφῶς ἐκλύονται κατὰ πολλά ζημιών, οὐκέτι δη τοῖς νῦν ἀνθρώποις ή Ῥαδαμάνθυος αν είη τέχνη πρέπουσα έν δίκαις. μεταβεβληκυιών ουν τών d περί θεούς δοξών έν τοις άνθρώποις μεταβάλλειν δεί καί τούς νόμους έν γαρ λήξεσιν δικών τούς μετά νου τιθεμένους νόμους έξαιρεῖν χρή τοὺς ὅρκους τῶν ἀντιδικούντων ἑκατέρων, και τον λαγχάνοντά τώ τινα δίκην τα μεν εγκλήματα 5 γράφειν, ὅρκον δε μη επομνύναι, και τον φεύγοντα κατα

a 5 τδν alterum om A: add. s. v. A² δικων A τδ] μέν τδ A (sed μέν punct. not.) **b** τ δ A O: δ' δ A² (δ' s. v. sed postea punct. not.) LO² c2 γρ. νῶν δέ, ὅτε δħ μέροs μέν τι, φαμέν A¹O² φαμέν] φταν (σν supra μεν) γρ. O c3 τδ A ct pr. O: δ' τδ vulg. c4 δ δ δ A LO: δ è vulg. c7 πολλά|λά (sic) A: πολλάs πολλά fecit A³ (add. σ πολ extra v.) A LO: χρħ (errore) Bekker Hermann (cf. d4) d4 χρħ A LO: δεῖ vulg.

ταύτὰ την ἄρνησιν γράψαντα παραδούναι τοις άρχουσιν άνώμοτον, δεινόν γάρ που, δικών γ' έν πόλει πολλών ε γενομένων, εῦ εἰδέναι σμικροῦ δεῖν τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν έπιωρκηκότας, έν συσσιτίρις τε άλλήλοις εύχερως συγγιγνομένους και εν άλλαις συνουσίαις τε και ιδιωτικαις συγγενήσεσιν έκάστων, νόμος δη κείσθω δικαστην μέν δμνύναι 5 δικάζειν μέλλοντα, καὶ τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ κοινῷ καθιστάντα 949 δι' όρκων ή δια φοράς ψήφων αφ' ίερων φέροντα δράν αεί τό τοιούτου, καί κριτήν αθ χορών και πάσης μουσικής και γυμνικών τε καὶ ἱππικών ἄθλων ἐπιστάτας καὶ βραβέας και απάντων όπόσα μη φέρει κέρδος κατά την ανθρωπίνην 5 δόξαν τῷ ἐπιορκοῦντι· τῶν δὲ ὁπόσα ἐξαρνηθέντι καὶ ἐξομοσαμένω κέρδος μέγα φανερον είναι δοκεί, ταῦτα δὲ διὰ δικών όρκων χωρίς κρίνεσθαι σύμπαντας τούς επικαλούντας àλλήλοις. και το παράπαν έν δίκη τους προέδρους μή b επιτρεπειν μήτε ομνύντι λεγειν πιθανότητος χάριν μήτε επαρώμενου εαυτώ και γένει μήτε ικετείαις χρώμενου ασχήμοσιν μήτε οίκτοις γυναικείοις, άλλα το δίκαιον μετ' εύφημίας διδάσκοντα και μανθάνοντα άει διατελείν, εί δε μή, 5 καθάπερ έξω τοῦ λόγου λέγοντος, τοὺς ἄρχοντας πάλιν έπανάγειν είς τον περί του πράγματος άει λόγον. ξένω δ' είναι πρός ξένους, καθάπερ τα νύν, δέχεσθαί τε δρκους παρ' c άλλήλων, αν έθέλωσι, και διδόναι κυρίως-ού γαρ καταγηράσουσιν οὐδ' ἐννεοττεύοντες ἐν τῆ πόλει ὡς τὸ πολῦ τοιούτους άλλους κυρίους της χώρας παρέξονται συντρόφους

—δικών τε περί λήξεως του αὐτου τρόπου εἶναι πρός 5 ἀλλήλους πῶσι τὴν κρίσιν.

Όσα τις ελεύθερος ἀπειθεῖ τῆ πόλει, μήτ' οὖν πληγῶν ἀξια μηδ' αὖ δεσμῶν μηδὲ θανάτου, περὶ δὲ χορείας τινῶν

EI δε $i\nu$] δεi AO aI del s. v. A²O²: δεi AO: del δεivulg. a 3 βραβέαs in marg. iterat A² a 4 φέρει A² (ρει ex emend.) O¹ (ει s. v.): φέρη A (ut vid.) O a6 δια δικών] δι' αδίκων AO c2 οὐδ' ἐννεοντεύοντες fecit A² (ν s. v.): οὐ δενεοντευοντες A φοιτήσεων η πομπεύσεων η τοιούτων τινών ἄλλων κοινών κοσμήσεων η λητουργιών, όπόσα περί θυσίας εἰρηνικης η d πολεμικών εἰσφορών εἶναι της ζημίας, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις ἐνεχυρασίαν τούτοις οῖς ἂν πόλις ἅμα καὶ νόμος εἰσπράττεω προστάττη, τών δὲ ἀπειθούντων ταῖς ἐνεχυρασίαις πρἂσιν τῶν ἐνεχύρων εἶναι, τὸ δὲ νόμισμα γίγιεσθαι τῆ πόλει· ἐὰν δὲ ζημίας δέωνται πλείονος, τὰς ἀρχὰς ἐκάστας τοῖς ἀπειθοῦσι τὰς πρεπούσας ζημίας ἐπιβαλλούσας εἰσάγείν εἰς τὸ δικαστήριον, ἕως ἂν ἐθελήσωσι δρῶν τὸ e προσταχθέν.

Πόλει δέ, ήτις αν μήτε χρηματίζηται πλην τον έκ γης χρηματισμον μήτ' εμπορεύηται, περί αποδημίας εαυτών έξω τῆς χώρας καὶ ξένων ὑποδοχῆς ἄλλοθεν ἀνάγκη βεβου- 5 λεῦσθαι τί χρη δράν συμβουλεύειν οῦν τὸν νομοθέτην δεῖ τούτων πέρι πρώτον πείθοντα είς δύναμιν. πέφυκεν δε ή πόλεων επιμειξία πόλεσιν ήθη κεραινύναι παιτοδαπά. καινοτομίας άλλήλοις έμποιούντων ξένων ξένοις ο δη τοις 950 μέν εῦ πολιτευομένοις διὰ νόμων δρθών βλάβην αν φέροι μεγίστην πασών, ταῖς δὲ πλείσταις πόλεσιν, ắτε οἰδαμώς εύνομουμέναις, ούδεν διαφέρει φύρεσθαι δεχομένους τε αὐτοῖς ξένους και αυτούς είς τας άλλας επικωμάζοντας πόλεις, όταν 5 έπιθυμήση τις αποδημίας όπηοῦν καὶ ὁπότε, εἴτε νέος εἴτε καί πρεσβύτερος ών. τὸ δ' αῦ μήτε άλλους δέχεσθαι μήτε αὐτοὺς ἄλλοσε ἀποδημεῖν ἅμα μεν οὐκ ἐγχωρεῖ τό γε παράπαν, έτι δε άγριον και απηνες φαίνοιτ' αν τοις άλλοις b ανθρώποις, δνόμασίν τε χαλεποΐς ταΐσιν λεγομέναις ξενηλασίαις χρωμένους και τρόποις αθθάδεσι και χαλεποίς, ώς δοκοίεν αν. χρή δε ούποτε περί σμικρού ποιείσθαι το δοκείν άναθούς είναι τοις άλλοις η μη δοκείν. ου γαρ όσον ουσίας 5 άρετης απεσφαλμένοι τυγχάνουσιν οι πολλοί, τοσοίτον καί

CS h πομπεύσεων om. A (add. in marg. A') pr. O d 3 ἰατὴν] τακτὴν Winckelmann Θ 3 μήτεἰ γρ. μὴΟ a t δħ L (ut vid.) : δδ Α Ο a 4 τε aὐrös] τε ἀστοῦs Winckelmann : τ' ἐν αὐroῦs Stallbaum

τοῦ κρίνειν τοὺς ἄλλους ὅσοι πονηροὶ καὶ χρηστοί, θεῖον δέ τι καὶ εὕστοχον ἔνεστι καὶ τοῖσιν κακοῖς, ὥστε πάμπολλοι

- c καὶ τῶν σφόδρα κακῶν εὖ τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δόξαις διαιροῦνται τοὺς ἀμείνους τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς χείρονας. διὸ καλὸν ταῖς πολλαῖς πόλεσι τὸ παρακέλευμά ἐστιν, προτιμῶν τὴν εὐδοξίαν πρὸς τῶν πολλῶν. τὸ μὲν γὰρ
- 5 όρθότατον καὶ μέγιστον, ὄντα ἀγαθὸν ἀληθῶς οῦτω τὸν εὕδοξον βίον θηρεύειν, χωρὶς δὲ μηδαμῶς, τόν γε τέλεον ἄνδρα ἐσόμενου, καὶ δὴ καὶ τῆ κατὰ Κρήτην οἰκιζομένῃ πόλει πρέπον ἂν εἴη δόξαν πρὸς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὅτι
- d καλλίστην τε καὶ ἀρίστην παρασκευάζεσθαι πρὸς ἀρετήν πῶσα δ' ἐλπὶς αὐτὴν ἐκ τῶν εἰκότων, ἄνπερ κατὰ λόγον γίγνηται, μετ' ὀλίγων ῆλιον ὄψεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐν ταῖς εὐνόμοις πόλεσι καὶ χώραις. ὅδε οὖν χρὴ ποιεῖν
- 5 περὶ ἀποδημίας εἰς ἄλλας χώρας καὶ τόπους καὶ περὶ ὑποδοχῆς ξένων. Πρῶτον μὲν νεωτέρφ ἐτῶν τετταράκουτα μὴ ἐξέστω ἀποδημῆσαι μηδαμῆ μηδαμῶς, ἔτι τε ἰδία μηδενί, δημοσία δ' ἔστω κήρυξω ἡ πρεσβείαις ἡ καί τισι θεωροῖς.
- e τὰς δὲ κατὰ πόλεμον καὶ στρατείας ἀποδημίας οὐκ ἐν ἐκδημίαις πολιτικαῖς ἄξιον ἀγορεύειν ὡς τούτων οὕσας. Πυθώδε τῷ ᾿Απόλλωνι καὶ εἰς ᾿Ολυμπίαν τῷ Διὶ καὶ εἰς Νεμέαν καὶ εἰς Ἰσθμὸν χρὴ πέμπειν κοινωνοῦντας θυσιῶν τε καὶ ἀγώνων
- 5 τούτοις τοῦς θεοῖς, πέμπειν δὲ εἰς δύναμιν ὅτι πλείστους ἅμα καὶ καλλίστους τε καὶ ἀρίστους, οἴτινες εἰδόκιμον τὴν πόλιν ἐν ἱεραῖς τε καὶ εἰρηνικαῖς συνουσίαις ποιήσοὺσι
- 951 δοκείν, τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἀντίστροφον ἀποδιδόντες δόξης παρασκευήν, ἐλθόντες δὲ οἴκαδε διδάξουσι τοὺς νέους ὅτι δεύτερα τὰ τῶν ἄλλων ἐστὶ νόμιμα τὰ περὶ τὰς πολιτείας. θεωροὺς δὲ ἄλλους ἐκπέμπειν χρεὼν τοιούσδε τινὰς 5 τοὺς νομοφύλακας παρεμένους· ἅν τινες ἐπιθυμῶσι τῶν
 - b 7 $\delta \sigma oi$ A²O² ($\delta \sigma$ s, v.): of AO $\chi \rho \eta \sigma \tau oi$ AO et in marg. L: $\delta \chi \rho \eta \sigma \tau oi$ A² (δ s, v.) LO² b8 $\delta \epsilon \epsilon \sigma \tau i \gamma \rho$. O: $\ell \sigma \tau i$ ALO d.4 $\ell \rho \nu \phi \mu ois$ O² (ν s. v.) e2 $\pi \nu \theta \tilde{\omega} \delta \epsilon$ A $a.5 ~\delta \nu \tau i \nu \epsilon s$ L (ut vid.) O²: $\delta \tau \tau i \nu \epsilon s$ AO $\epsilon \pi \ell \theta \nu \mu \tilde{\omega} \sigma i$ fecit a

950 b

5

πολιτών τὰ τών ἄλλων ἀνθρώπων πράγματα θεωρήσαι κατά τινα πλείω σχολήν, ἀπειργέτω μηδεὶς τούτσυς νόμος. οὔτε γὰρ ἄπειρος οὖσα πόλις ἀνθρώπων κακῶν καὶ ἀγαθῶν δύναιτ' b ἄν ποτε, ἀνομίλητος οὖσα, ῆμερος ἱκανῶς εἶναι καὶ τέλεος, οὐδ' αὖ τοὺς νόμους διαφυλάττειν ἄνευ τοῦ γνώμῃ λαβεῶν αὐτοὺς ἀλλὰ μὴ μόνον ἐθεσιν. εἰσὶ γὰρ ἐν τοῖς πολλοῖς ἀνθρωποι ἀεἰ θεῖοί τινες—οὐ πολλοί—παντὸς ἄξιοι συγγί-5 γνεσθαι, ψυόμενοι οὐδὲν μῶλλον ἐν εὐrομουμέναις πόλεσιν ἡ καὶ μή, ῶν κατ' ἴχνος ἀεὶ χρὴ τὸν ἐν ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν οἰκοῦντα, ἐξιώντα κατὰ θάλατταν καὶ γῆν, ζητεῖν ὃς ἂν ἀδιάφθαρτος ῇ, τὰ μὲν βεβαιούμενον τῶν νομίμων, ¢ ὅσα καλῶς αὐτοῖς κεῖται, τὰ δ' ἐπανορθούμενον, εἰ τι παραλείπεται. ἄνευ γὰρ ταύτης τῆς θεωρίας καὶ ζητήσεως οὐ μένει ποτὲ τελέως πόλις, οὐδ' ἂν κακῶς αὐτὴν θεωρῶσιν.

Κ.Λ. Πώς οῦν ἀν γίγνοιτ' ἀμφότερα;

ΑΘ. Τῆδε. πρῶτον μὲν ὁ θεωρὸς ὁ τοιοῦτος ἡμῦν γεγονὼς ἐστω πλειόνων ἐτῶν ἡ πειτήκοιτα, ἔτι δὲ τῶν εὐδοκίμων τά τε ǎλλα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔστω γεγετημένος, εἰ μέλλει τὸ τῶν νομοφυλάκων δεῖγμα εἰς τὰς ǎλλας d μεθήσειν πόλεις· πλέου δὲ ἐξήκοντα γεγονὼς ἐτῶν μηκέτι θεωρείτω. θεωρήσας δὲ ὁπόσ ἀν ἔτη βουληθῆ τῶν δέκα καὶ ἀφικόμενος οἰκαδε, εἰς τὸν σύλλογον ἰτω τὸν τῶν περὶ νόμους ἐποπτευόντων· οῦτος δ᾽ ὅστω νέων καὶ πρεσβυτέρων 5 μεμειγμένος, ἐκάστης μὲν ἡμέρας συλλεγόμειος ἐξ ἀνάγκης ἀn ὅρθρου μέχριπερ ὰν ῆλιος ἀνάσχη, πρῶτον μὲν τῶν ἰερέων τῶν τὰ δρωτεία εἰληφότων, ἔπειτα τῶν νομοφυλάκων τοὺς ἀεὶ πρεσβεύοντας δέκα. ἕτι ὁ περὶ τῆς παιδείας πάσης ♀ ἐπιμελητὴς ὅ τε νέος οῖ τε ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπηλλαγμένοι. ἕκαστος δὲ τούτων μὴ μόνος, ἀλλ᾽ ἴτω μετὰ νέου

a 7 δè post à πειργέτω add. a νόμος Λ^2 (v etasum) : νόμους Λ O b 3 αὐ τοὐς fecit a : αὐτοὐς Λ γνώμη L (ut vid.) O² : γνώμην Λ O b 4 έθεσιν L²O² (\neq s.v.) : \dagger έθεσιν Λ O b 5 παυτός Λ O: \hbar ταντός δ' vulg. C 4 αὐτήν] ταύτην O² (ταύ s.v.) d 3 ὑπόσ' ex όπως Λ^2 d 5 οὖτος s.v. ở αὐτήχη L O: ἀὐτήχη vulg. C 1 ἔτι Λ O: έτι δὲ vulg. C 3 ὑπόζι (τα) ὅτως Λ (sed ή in ras.) O

άπὸ τριάκοντα ἐτῶν μέχρι τετταράκοντα, τὸν ἀρέσκοντα 5 αύτω προσλαμβάνων. την δε συνουσίαν είναι τούτοις και 952 τούς λόγους περί νόμων άει της τε οίκείας πόλεως πέρι, και έαν άλλοθι πυνθάνωνταί τι περί των τοιούτων διαφέρον. καὶ δὴ καὶ περὶ μαθημάτων, ὁπόσ' ầν ἐν ταύτη τῆ σκέψει δοκῆ συμφέρειν μαθούσι μεν εύαγέστερον γίγνεσθαι, μη μαθούσι 5 δε σκοτωδέστερα τὰ περί νόμους αὐτοῖς Φαίνεσθαι καὶ άσαφη. α δ' αν τούτων εγκρίνωσιν οι γεραίτεροι, τους ιεωτέρους πάση σπουδή μανθάνειν, έαν δέ τις ανάξιος δοκή των παρακεκλημένων είναι, τώ παρακαλούντι μέμφεσθαι τόν b σύλλογον όλον· τους δ' ευδοκιμούντας τούτων των νέων φυλάττειν την άλλην πόλιν, αποβλέποντας είς αὐτούς διαφερόντως τε τηροῦντας, καὶ τιμῶν μὲν κατορθοῦντας, άτιμάζειν δε μάλλον των άλλων, εαν άποβαίνωσι χείρους 5 τών πολλών. είς δη τουτον τον σύλλογον ό θεωρήσας τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις νόμιμα ἀφικόμενος εὐθὺς πορευέσθω, και εί τινα φήμην τινών περί θέσεως νόμων ή παιδείας ή τροφής ηθρεν τινας έχοντας φράζειν, είτε καί αὐτὸς νενοηκώς ἄττα ήκοι, κοινούτω τῶ συλλόγω άπαντι c και έάντε μηδεν χείρων μηδέ τι βελτίων ήκειν δόξη, χάριν γούν της σφόδρα προθυμίας αινείσθω, έαν δε πολύ βελτίων, πολύ τ' ἐπαινείσθω μάλλον ζών, τελευτήσαντά τε τιμαίς αὐτὸν προσηκούσαις ἡ τῶν συλλεγομένων τιμάτω δύναμις. 5 έαν δε διεφθαρμένος αφικέσθαι δόξη, μηδενί συγγιγνέσθω

μήτε νέω μήτε πρεσβυτέρω προσποιούμενος είναι σοφός·
 καὶ ἐὰν μὲν πείθηται τοῖς ἄρχουσιν, ἰδιώτης ζήτω, ἐὰν δὲ
 μή, τεθνάτω, ἐἀν γ' ἐν δικαστηρίω ἁλῷ πολυπραγμοιών τι
 περὶ τὴν παιδείαν καὶ τοὺς νόμους. ἐὰν δὲ ἄξιον ὄντα εἰς

a 2 τι om. A et pr. O **a** 4 συμφέρειν A² (ν s.v.) O²: συμφέρει A O μαθοῦσι AO: ἑ μαθοῦσι A³ (å s.v.) O³ **a** 5 τὰ A³ (s.v.) O²: om. A O b 2 ἀποβλέπονταs A² (β et π s.v.): ἀποπλέρνταs A b 8 ἐὖρεν A² (ε s.v.) L: ἐὐρεῦ A O b 9 γρ. Ϊκοι κοινούτω, ἀπ³ ὀρθώσεως O: ¾ κοι|***νούτω A: ¾ κοινούτω vulg. d 1 γ' ἐν Stephanus: δὲ A O: τ' ἐν A² (τ' et ν s.v.) δικαστήριου εἰσάγειν ἀρχόντων μηδεὶς εἰσάγῃ, ὄνειδος ἀποκείσθω τοῖς ἄρχουσιυ εἰς τὴν τῶν ἀριστείων διαδικασίαν.

Ο μέν ουν έκδημων ούτω και τοιούτος ών έκδημείτω, 5 τον δ' είσεπιδημήσαντα μετά τοῦτον χρή φιλοφρονείσθαι. τέτταρες δ' είσι ξένοι ών δει πέρι λόγον τινά ποιεισθαι. ό μεν δη πρωτός τε και δια τέλους αεί θερινός ώς τα πολλά διατελών ταις φοιτήσεσιν, καθάπερ οι των δρυίθων διαπο- e ρευόμενοι-καί τούτων οί πολλοί κατά θάλατταν άτεχνως οΐον πετόμενοι χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἔτους ώραν πέτονται πρός τὰς ἄλλας πόλεις.... ὃν ἀγοραῖς καὶ λιμέσι και δημοσίοις οικοδομήμασιν έξω της πόλεως πρός τη πόλει 5 ύποδέχεσθαι χρή τούς έπι τούτοις άρχοντας τεταγμένους, φυλάττοντας μη νεωτερίζη τίς τι των τοιούτων ξένων, και 953 δίκας αὐτοῖς ὀρθῶς διανέμοντας, ἀναγκαῖα μέν, ὡς ὀλίγιστα δ' έπιχρωμένους. ό δε δεύτερος, όμμασιν όντως θεωρός όσα τε μουσών ώσιν έχεται θεωρήματα τῷ δὴ τοιούτω παντί χρή καταλύσεις πρός ίεροις είναι φιλοξενίαις άνθρώπων 5 παρεσκευασμένας, χρή δε και των τοιούτων ιερέας τε και νεωκόρους επιμελείσθαι και τημελείν, έως αν τον μέτριον έπιμείναντες χρόνου, ίδόντες τε και ακούσαντες ων χάριν αφίκουτο, άβλαβεῖς τοῦ δρασαί τε καὶ παθεῖυ ἀπαλλάττωνται. b δικαστάς δ' αυτοίς είναι τους ίερέας, εάν άδικη τις αυτών τινα ή τιν' άλλον άδική τις τούτων όσα έντος δραχμών πεντήκουτα, έαν δέ τι μείζου έγκλημα αυτοίς γίγυηται, πρός τοις άγορανόμοις είναι δεί δίκας τοις τοιούτοις. τρίτον δέ 5 ξένον ύποδέχεσθαι χρή δημοσία τον κατά τι δημόσιον έξ άλλης χώρας αφιγμένου. δυ στρατηγοῖς τε καὶ ἱππάρχοις και ταξιάργοις ύποδεκτέου έστιν μόνοις, την τ' επιμέλειαν των τοιούτων μετά των πρυτάνεων ποιητέον έκείνω παρ' C ότω τις αν αύτων την κατάλυσιν ξενωθείς ποιήσηται μόνω.

64 ώραν ALO: ώρα vulg. 81 τι O^2 : om. AO 22 όλιγοστά A et γρ. Ο 86 παρεσκευασμένας O: παρεσκευασμένας AO³ (αι s.v.) 87 ἕως ALO: ὅπως A² (οπ s.v.) et in marg. 2²O¹ τόν A²O² (ν s.v.): τό AO b7 δν A² (ν s.v.): δ A

τέταρτος δέ, ἄν ποτέ τις ἀφίκηται, σπάνιος μέν, ἂν δ' οὖν ποτέ τις ἔλθῃ τῶν παρ' ἡμῶν θεωρῶν ἀντίστροφος ἐξ ἄλλης 5 χώρας, πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐτῶν μηδὲν πεντήκοντα γεγονὼς

έστω, πρός τούτφ δε ἀξιῶν τι καλὸν ἰδεῖν τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν διαφέρον ἐν καλλοναῖς ἡ καὶ δεῖξαί τι κατὰ

- d ταὐτὰ ἄλλῃ πόλει. ἴτω μὲν νῦν πῶς ἀκέλευστος ὁ τοιοῦτος ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν θύρας, τοιοῦτος ἔτερος αὐτὸς ῶν· ἐπὶ γὰρ τὴν τοῦ τῆς παιδείας ἐπιμελουμένου πάσης οἴκησιν ἴτω πιστεύων ἱκανῶς εἶναι ξένος τῷ τοιούτφ
- 5 ξένω, η την των νικηφόρων τινός ἐπ' ἀρετῆ, συνών δὲ τούτων τισὶν τὸ μὲν διδάξας, τὸ δὲ μαθών ἀπαλλαττέσθω, φίλος παρὰ φίλων δώροις καὶ τιμαῖς πρεπούσαις τιμηθείς. τούτοις δὴ τοῖς νόμοις ὑποδέχεσθαί τε χρὴ πάντας ξένους
- ε τε καὶ ξένας ἐξ ἄλλης χώρας καὶ τοὺς αὐτῶν ἐκπέμπειν, τιμῶντας ξένιον Δία, μὴ βρώμασι καὶ θύμασι τὰς ξενηλασίας ποιουμένους, καθάπερ ποιοῦσιν νῦν θρέμματα Νείλου, μηδὲ κηρύγμασιν ἀγρίοις.
- ³ Ἐγγύην, ἡν ἀν ἐγγυῶταί τις, διαρρήδην ἐγγυάσθω, τὴν πρῶξω πῶσαν διομολογούμενος ἐν συγγραφῆ καὶ ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἔλαττον τριῶν, ὕσα ἐντὸς χιλίων, τὰ δ' ὑπὲρ
- 954 χιλίας μὴ ἐλαττον ἡ πέντε. ἐγγυητὴς μὲν δὴ καὶ ὁ προπωλῶν ὁτιοῦν τοῦ μὴ ἐνδίκως πωλοῦντος ἡ καὶ μηδαμῶς ἀξιόχρεω· ὑπόδικος δ' ἐστω καὶ ὁ προπωλῶν καθάπερ ὁ ἀποδόμενος.
 - 5 Φωρῶν δὲ ἂν ἐθέλῃ τις παρ' ὑτφοῦν, γυμνὸς ἢ χιτωνίσκον ἔχων ἄζωστος, προομόσας τοὺς νομίμους θεοὺς ἡ μὴν ἐλπίζειν εὑρήσειν, οὕτω φωρῶν ὁ δὲ παρεχέτω τὴν οἰκίαν, τά τε σεσημασμένα καὶ τὰ ἀσήμαντα, φωρῶν. ἐὰν δέ τις
 - b ἐρευνῶν βουλομένῷ φωρῶν μὴ διδῷ, δικάζεσθαι μὲν τὸν

e 7 $\ell\nu$ A² (s. v.) O²: om. ΛΟ \hbar om. γρ. Ο δείξαι O² (εί s. v.): δόξαι ΛΟ dι δ τοιοῦτος a (in marg.) O²: om. ΑΟ d 5 $\xi \ell \nu \phi$ \hbar τhν τῶν in marg. Λ¹ L²O²: $\xi \ell \nu \omega \kappa$: \hbar ην πῶν Α: ξενῶν τὴν τῶν vulg. e 7 τριῶν ΑΟ: \hbar τριῶν vulg. a 5 τις ΑΟ: τίς τι vulg. \hbar secl. Hermann a6 $\ell\lambda \pi l \xi ειν$ Boeckh: $\ell\lambda \pi l ζων$ ἀπειργόμενον, τιμησάμενον τὸ ἐρευνώμενον, ἀν δέ τις ὄφλῃ, τὴν διπλασίαν τοῦ τιμηθέντος βλάβην ἐκτίνειν. ἐὰν δὲ ἀποδημῶν οἰκίας δεσπότης τυγχάνῃ, τὰ μὲν ἀσήμαντα παρεχόντων οἱ ἐνοικοῦντες ἐρευνῶν, τὰ δὲ σεσημασμένα παραση-5 μηνάσθω καὶ ὃν ἀν ἐθέλῃ φύλακα καταστησάτω πέντε ἡμέρας ὁ φωρῶν· ἐὰν δὲ πλείονα χρόνον ἀπῃ, τοὺς ἀστυνόμους παραλαβῶν οὕτω φωράτω, λύων καὶ τὰ σεσημασμένα, πάλιν δὲ μετὰ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἀστυνόμων κατὰ ταὐτὰ C σημηνάσθω.

Των αμφισβητησίμων χρόνου όρος, δν ζάν τις ή κεκτημένος, μηκέτ' αμφισβητείν εξείναι. χωρίων μεν οἰκήσεών τε τήδε ούκ έστ' αμφισβήτησις· των δε άλλων ότι άν τις 5 έκτημένος ή, έαν μεν κατά άστυ και κατ' άγοραν και ίερα χρώμενος φαίνηται καὶ μηδεὶς ἐπιλάβηται, φῆ δὲ (ητεῖν τούτου του χρόνου, ό δε μή αποκρυπτόμενος φανερός ή, εαν ούτω τις ενιαυτόν ότιουν εκτημένος, ό δε (ητων διαγένωνται, d μη εξέστω τοιούτου κτήματος επιλαβέσθαι μηδέν' απελθόντος ένιαυτοῦ. ἐὰν δὲ κατ' ἄστυ μὲν μη μηδὲ κατ' ἀγορὰν χρήται, κατ' άγρους δε φανερώς, μη προστυχής δε εν πέντε έτεσιν γένηταί τις, των πέντε εξελθόντων ετων, μηκέτι του 5 λοιπού χρόνου έξέστω τούτω του τοιούτου επιλαβέσθαι. έαν δε κατ' οίκίας έν άστει τέ τις χρηται, τριετή την προθεσμίαν είναι, έαν δε κατ' άγρους εν αφανεί κεκτήται, δέκα ε έτων, έαν δ' έν άλλοδημία, του παντός χρόνου, υταν ανεύρη που, μηδεμίαν είναι προθεσμίαν της επιλήψεως.

'Εάν τίς τινα δίκη παραγενέσθαι κωλύση βία, εἴτε αὐτὸν εἴτε μάρτυρας, ἐὰν μὲν δοῦλον εἴτε αὑτοῦ εἴτε ἀλλότριον, 5 ἀτελῆ καὶ ἄκυρον γίγνεσθαι τὴν δίκην, ἐὰν δὲ ἐλεύθερον, πρὸς τῷ ἀτελῆ, δεθῆναι μὲν ἐνιαυτόν, ὑπόδικον δὲ ἀνδρα- 955

b2 τὸ O^2 cum Vat. 1029: τὸν AO b5 παρασημανάσθω AO (η supra a O^2) C3 χρόνου AO: χρόνου δὲ LO² C6 \vec{n} , ἐλν] - ἡ ἐλν A d2 μηδὲν (sic) ἀπελθώντοs ALO: γρ. μηδένα παρελθώντοs LO d5 τοῦ λοιποῦ χρόνου in marg. A²O²: om. AO Θ2 ἀλλοδημία iterat in marg. A²

ποδισμοῦ τῷ ἐθέλοντι γίγνεσθαι. ἐὰν δὲ ἀνταγωνιστὴν γυμναστικῆς ἡ μουσικῆς ἡ τινος ἀγῶνος ἑτέρου διακωλύῃ τις βία μὴ παραγίγνεσθαι, φραζέτω μὲν ὁ ἐθέλων τοῖς 5 ὰθλοθέταις, οἱ δ' εἰς τὸν ἀγῶνα ἐλεύθερον ἀφιέντων τὸν

- ἐθέλοντα ἀγωνίζεσθαι· ἐὰν δὲ ἀδυνατήσωσιν, ἐὰν μὲν ὁ κωλύων ἀγωνίζεσθαι νικήση, τά τε νικητήρια τῷ διακωλυ-
- b θέντι διδόναι καὶ νικήσαντα γράφειν ἐν ἱεροῖs οἶs ἂν ἐθέλῃ, τῷ δὲ διακωλύσαντι μὴ ἐξέστω μηδὲν ἀνάθημα μηδ' ἐπιγραφὴν τοῦ τοιούτου ἀγῶνός ποτε γενέσθαι, βλάβης δὲ ὑπόδικος γιγνέσθω, ἐάντε ἡττῆται ἀγωνιζόμενος ἐάντε καὶ νικῷ.
- 5 'Εάν τις κλεμμάδιου ότιοῦν ὑποδέχηται γιγυώσκων, τὴν αὐτὴν ὑπεχέτω δίκην τῷ κλέψαντι φυγάδος δὲ ὑποδοχῆς θάνατος ἔστω ζημία.

Τδν αὐτδν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῃ πόλει·
 c ἐἀν δέ τις ἰδία ποιῆται πρός τινας εἰρήνην ἡ πόλεμον ἀνευ
 τοῦ κοινοῦ, θάνατος ἔστω καὶ τούτῳ ζημία· ἐἀν δέ τι μέρος
 τῆς πόλεως εἰρήνην ἡ πόλεμον πρός τινας ἑαυτῷ ποιῆται,
 τοὺς αἰτίους οἱ στρατηγοὶ ταύτης τῆς πράξεως εἰσαγόντων
 5 εἰς δικαστήριου, ὀφλόυτι δὲ θάνατος ἔστω δίκη.

Τοὺς τῆ πατρίδι διακουοῦντάς τι δώρων χωρὶς χρὴ διακουεῖν, πρόφασιν δ' εἶναι μηδεμίαν μηδε λόγον ἐπαινούμενον, ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς μὲν δεῖ δέχεσθαι δῶρα, ἐπὶ δὲ φλαύροις

- d οὐ τὸ γὰρ γνῶναι καὶ γνόντα καρτερεῖν οὐκ εὐπετές, ἀκούοντα δὲ ἀσφαλέστατον πείθεσθαι τῷ νόμῳ, μηδὲν ἐπὶ δώροισιν διακονεῖν. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἁπλῶς τεθνάτω ἀλοὺς τῇ δίκῃ.
- 5 Χρημάτων εἰσφορῶς πέρι τῷ κοινῷ, τετιμῆσθαι μὲν ἕκαστον τὴν οὐσίαν ἕνεκα πολλῶν χρεὼν καὶ τὴν ἐπέτειον ἐπικαρπίαν ἐν γράμμασιν ἀποφέρειν ἀγρονόμοις φυλέτας, ὅπως ἁν δυοῖν οὕσαιν ταῖν εἰσφοραῖν, ὁποτέρα τὸ δημόσιον

b4 ήττῆται Ast: ήττᾶται Boeckh: ήττηται libri b5 γρ. ἐάν τις LO: ἐάν τέ τις ALO κλεμμάδιον ότιοῦν LO: κλεμμάδιον ὅτι A et in marg, κλεμμάδιον iterat Λ²: γρ. κλέμμα δι' ότιοῦν LO c7 δ' Λ² (s. v.) O²: om. AO ầν χρῆσθαι βούληται, χρῆται, κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον βουλευο μένων, ἐἀντε τοῦ τιμήματος ὅλου μέρει ἐἀντε τῆς γενομένης ἐπ' ἐνιαυτὸν ἑκάστοτε προσόδου, χωρὶς τῶν εἰς τὰ συσσίτια τελουμένων.

Θεοίσι δὲ ἀναθήματα χρεών ἕμμετρα τὸν μέτριον ἄνδρα 5 ἀνατιθέντα δωρείσθαι. γῆ μὲν οὖν ἑστία τε οἰκήσεως ἱερὰ πῶσι πάντων θεῶν· μηδεὶς οὖν δευτέρως ἱερὰ καθιερούτω θεοίς. χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἰδία τε καὶ ἐν ἱεροῖς ἐστιν ἐπίφθονον κτῆμα, ἐλέφας δὲ ἀπολελοι- 956 πότος ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀνάθημα, σίδηρος δὲ καὶ χαλκὸς πολέμων ὅργανα· ξύλου δὲ μουόξυλον ὅτι ἀν ἐθέλη τις ἀνατιθέτω, καὶ λίθου ὡσαύτως πρὸς τὰ κοινὰ ἰερά, ὑφὴν δὲ μὴ πλέου ἔργου γυναικὸς μιῶς ἔμμηνου. 5 χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ ἀν θεοῖς εἶη καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν ὑφῆ, βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν ἀλλ' ἡ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα. θειότατα δὲ δῶρα ὅρνιθές τε καὶ ἀγάλματα b ὅσαπερ ἂν ἐν μιῷ ζωγράφος ἡμέρα εἶς ἀποτελῆ· καὶ τᾶλλα ἔστω κατὰ τὰ τοιοῦτα ἀναθήματα μεμιμημένα.

Ότε δὲ μέρη διείρηται τῆς πόλεως συμπάσης, ὅσα τε καὶ ἂ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ νόμοι περὶ τῶν συμβολαίων εἰς 5 δύναμιν τῶν μεγίστων πέρι πάντων εἶρηνται, τὸ λοιπὸν δὴ δίκας ἂν εἴη χρεών γίγνεσθαι. δικαστηρίων δὲ τὸ μὲν πρῶτον aἰρετοὶ δικασταὶ γίγνοιντ' ἄν, οὖς ἂν ὁ φεύγων τε καὶ ὁ διώκων ἐλωνται κοινῆ, διαιτηταὶ δικαστῶν τοὕνομα C μᾶλλον πρέπου ἔχοντες· δεύτεροι δὲ κωμῆταί τε καὶ φυλέται, κατὰ τὸ δωδέκατον μέρος διῃρημένοι, ἐν οῖς, ἂν μὴ διακριθῶσιν ἐν τοῖς πρώτοις, περὶ ζημίας μείζονος ἰόντων ἀγωνιούμεινοι, δὲ φεύγων, ἂν ἡτηθῆ τὸ δεύτερου, τὸ πεμπτημόριου 5 ἀποτινέτω τοῦ τιμήματος τῆς γραφείσης δίκης. ἐὰν δ'

Θ2 ἐἀντε τῷ τοῦ O³: ἐἀν τοῦ AO **Θ6** γῆ L (ut vid.) Eus. et γ s. v. O²: τῆ AO ἐστία L (ut vid.) Eus.: ἐστία AO **Θ7** πᾶν. πάντων θεῶν ante καθιερούτω iterat A (sed punct. not) **Δ1** ἀπολελοιπότος] ἀπὸ λελοιπότος Orelli **Δ2** εὐαγἐς Clemens Eus. (haud satis castum Cicero): εὐχερὲς libri

PLATO, VOL. V.

- έγκαλων τις τοις δικασταις τό τρίτον άγωνίζεσθαι βούληται,
- d Δ΄γέτω μὲν ἐπὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τὴν δίκην, ἐὰν δὲ πάλιν ἡττηθῆ, τὴν ἡμιολίαν τοῦ τιμήματος ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ ὁ διώκων ἡττηθεὶς ἐν τοῖς πρώτοις μὴ ἠρεμῆ, εἰς δὲ τοὺς δευτέρους ἰῃ, νικήσας μὲν δὴ τὸ πέμπτον μέρος ἀπολαμ-
- 5 βανέτω, νικηθεὶς δὲ ἀποτιιέτω ταὐτὸν μέρος τῆς δίκης. ἐὰν δ' εἰς τὸ τρίτον ἔλθωσιν δικαστήριον ἀπειθήσαντες ταῖς ἔμπροσθεν δίκαις, ὁ μὲν φεύγων ἡττηθείς, ὥσπερ εἴρηται, τὴν ἡμιολίαν, ὁ δὲ διώκων τὴν ἡμίσειαν τοῦ τιμήματος
- e ἀποτινέτω. κληρώσεις δὲ δικαστηρίων καὶ πληρώσεις, καὶ ὑπηρεσιῶν ἐκάσταις τῶν ἀρχῶν καταστάσεις, καὶ χρόνους ἐν οἶς ἕκαστα γίγνεσθαι χρεών, καὶ διαψηφίσεων πέρι καὶ ἀναβολῶν, καὶ πάνθ ὁπόσα τοιαῦτα ἀναγκαῖα περὶ δίκας
- 5 γίγνεσθαι, προτέρων τε καὶ ὑστέρων λήξεις, ἀποκρίσεών τε ἀνάγκας καὶ παρακαταβάσεων, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ σύμπαντα, εἴπομεν μὲν καὶ πρόσθεν, καλὸν δὲ τό γε ὀρθὸν καὶ

957 δìς καὶ τρίς. πάντα δ' οὖν ὁπόσα σμικρὰ καὶ ῥάδια νόμιμα εὑρίσκειν, πρεσβύτου νομοθέτου παραλιπόντος, τὸν νέον ἀναπληροῦν χρὴ νομοθέτην. τὰ μὲν ίδια δικαστήρια ταύτη πη γιγνόμενα μέτρον ἂν ἔχοι· τὰ δὲ δημόσια καὶ κοινὰ

5 και δσοις ἀρχὰς δεῖ χρωμένας τὰ προσήκοντα ἐκάστη τῶν ἀρχῶν διοικεῖν, ἔστ' ἐν πολλαῖς πόλεσιν οὐκ ἀσχήμονα ἐπιεικῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγα νομοθετήματα, ὅθεν νομοφύλακας

b χρή τὰ πρέπουτα τῆ υῦυ γεννωμένη πολιτεία κατασκευάζειν συλλογισαμένους καὶ ἐπανορθουμένους, ταῖς ἐμπειρίαις διαβασανίζουτας, ἔως ἂν ἱκανῶς αὐτῶν ἕκαστα δόξῃ κεῖσθαι, τότε δὲ τέλος ἐπιθέντας, ἀκίνητα οὕτως ἐπισφραγισαμένους,

- 5 χρήσθαι τὸν ἅπαντα βίον. ὅσα δὲ περί τε σιγὴν δικαστῶν καὶ εὐφημίας καὶ τοὐναντίον, καὶ ὅσα παραλλάττει τῶν πολλῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν δικαίων καὶ ἀγαθῶν καὶ καλῶν,
- c τὰ μèν εἴρηται, τὰ δ' ἔτι πρòs τῷ τέλει ἡηθήσεται. πρòs à

e 2 χρόνους AO: χρόνου O^2 (οι s. v.) e 6 παρακαταστάσεων ci. Schneider b4 τότε O^2 : τό AO b6 πολλών secl. Hermann b7 καί καλών in marg. A² O²: οπ. AO πάντα χρή του μέλλουτα δικαστήν ίσου έσεσθαι κατά δίκην βλέπειν τε και κεκτημένον γράμματα αυτών πέρι μανθάνει»· πάντων γαρ μαθημάτων κυριώτατα τοῦ τὸν μανθάνοντα βελτίω γίγνεσθαι τὰ περί τους νόμους κείμενα, είπερ όρθως 5 είη τεθέντα, γίγνοιτ' άν, η μάτην τουνομα ιώ προσηκου κεκτητ' αν ό θείος ήμιν και θαυμαστός υόμος. και δή καί των άλλων λόγων όσοι τε έν ποιήμασιν έπαινοι καί ψόγοι περί τινων λέγονται καὶ ὅσοι καταλογάδην, εἴτ' ἐν d γράμμασιν είτε καθ' ήμέραν έν ταις άλλαις πάσαις συνουσίαις δια φιλονικίας τε αμφισβητούνται και δια συγχωρήσεων έστιν ότε καὶ μάλα ματαίων, τούτων πάντων αν βάσανος είη σαφής τὰ τοῦ νομοθέτου γράμματα, à δεῖ κεκτημένον 5. έν αύτῷ, καθάπερ ἀλεξιφάρμακα τῶν ἄλλων λόγων, τὸν άγαθου δικαστην αύτόν τε δρθούν και την πόλιν, τοις μέν άγαθοῖς μονὰς τῶν δικαίων καὶ ἐπαύξησιν παρασκευάζοντα, e τοῖς δὲ κακοῖς ἐξ ἀμαθίας καὶ ἀκολασίας καὶ δειλίας καὶ συλλήβδην πάσης άδικίας είς το δυνατον μεταβολήν, όσοις λάσιμοι δόξαι των κακών οίσιν δε όντως επικεκλωσμέναι, θάνατον ίαμα ταις ούτω διατεθείσαις ψυχαις διανέμοντες, 958 ο δικαίως είη πολλάκις αν είρημένον, άξιοι επαίνου γίγνοιντ' αν τη πάση πόλει τοιούτοι δικασταί και δικαστών ήγεμόνες.

Έπειδών δὲ ai κar' ἐνιαυτόν δίκαι τέλος ἐκδικασθείσαι σχωσι, ταῖς πράξεσι νόμους αὐτῶν χρεών γίγνεσθαι τούσδε' 5 Πρωτου μὲν ἡ δικάζουσα ἀρχὴ τὰ τοῦ ἀφλόντος τῷ νικήσαντι χρήματα πάντα ἀποδιδότω, χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κεκτῆσθαι, μετὰ τὴν διαψήφισιν ἐκάστην εὐθὺς ὑπὸ κήρυκος, ἀκουόντων b τῶν δικαστῶν' ἐπειδὰν δὲ ὁ τῶν δικασίμων μηνῶν ἐχόμενος γένηται μήν, ἐάν τις μὴ ἀπαλλάττη τὸν νικήσαντα ἐκόντα ἐκών, ἡ δικάσασα ἀρχὴ συνεπομένη τῷ νικῶντι τὰ τοῦ

C4 κυριώτατα τοῦ Ο²: κυριωτάτου ΑΟ C5 «ἶπερ Stob.: αειπερ Λ: ἐ εἶπερ fecit Λ² sed ἑ postea punct. not.: ἑ είπερ vulg. C7 κεκτῆτ' Ast: κέκτητ' libri Θ4 ἐπικελωσμέναι Άγοι κλάμενα Ο a 2 έξιοι ΑΟ² (ι. S. v.): ἑξιου Ο γίγνοιντ'] γίγνοιτ' Α (add. ν a) Ο (ν S. v. O²) b 2 δικασίμων ΑΟ: διαδικασίμων Α¹ (δια S. v.) O²

- 5 ὀφλόντος παραδιδότω χρήματα. ἐὰν δὲ μὴ ἔχωσιν ὀπόθεν, ἐλλείπῃ δὲ μὴ ἔλαττον ὅραχμῆς, μὴ πρότερον εἶναι τούτῷ δίκας πρὸς ἄλλον μηδένα, πρὶν ἂν ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος
- C απαν τῷ νικήσαντι άλλοις δὲ πρὸς τοῦτον ἔστωσαν δίκαι κυρίως. ἐὰν δέ τις ἀφηρῆται τὴν ἀρχὴν τὴν καταδικάσασαν καταδικασθείς, εἰσαγόντων μὲν αὐτὸν εἰς τὸ τῶν νομοφυλάκων δικαστήριον οἱ ἀφαιρεθέντες ἀδίκως, ἐὰν δέ τις
- 5 όφλη την τοιαύτην δίκην, ώς όλην την πόλιν και νόμους φθείρων θανάτω ζημιούσθω.

'Ανδρί δὴ τὸ μετὰ τοῦτο γεννηθέντι καὶ ἐκτραφέντι, καὶ γεννήσαντι καὶ ἐκθρέψαντι τέκνα, καὶ συμμείξαντι συμβόλαια d μετρίως, διδόντι τε δίκας εἴ τινα ἠδικήκει καὶ παρ' ἐτέρου ἐκλαβόντι, σὺν τοῖς νόμοις ἐν μοίρα γηράσαντι τελευτὴ γίγνοιτ' ἂν κατὰ φύσιν. περὶ τελευτήσαντας δή, εἴτε τις ἅρρην εἴτε τις θῆλυς ἦ, τὰ μὲν περὶ τὰ θεῖα νόμιμα τῶν τε

- 5 ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῆδε, ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς γίγνεσθαι κυρίους φράζουτας· θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων ὁπόσα μὲν ἐργάσιμα μηδαμοῦ, μήτε τι μέγα μήτε
- ε τι σμικρόν μνήμα, α δε ή χώρα πρός τοῦτ' αὐτὸ μόνον φύσιν ἐχει, τὰ τῶν τετελευτηκότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῦς ζῶσι δεχομένη κρύπτειν, ταῦτα ἐκπληροῦν, τοῦς δε ἀνθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὖσα ἡ γῆ πρὸς ταῦτα
- 5 πέφυκεν βούλεσθαι φέρειν, μήτε ζών μήτε τις αποθανών στερείτω τον ζώνθ' ήμων. χώμα δε μη χοῦν ὑψηλότερου πέντε ἀνδρών ἔργον, ἐν πένθ' ήμέραις ἀποτελούμενου λίθινα δε ἐπιστήματα μη μείζω ποιεῖν η ὅσα δέχεσθαι τών τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίου μη πλείω τεττάρων ήρωικών
- 959 στίχων. τὰς δὲ προθέσεις πρῶτον μὲν μὴ μακρότερον χρόνον ἐνδον γίγνεσθαι τοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ τὸν

 $\begin{array}{c} {\bf c} 2 \ \ \dot{a}\phi\eta / \rho\eta\tau at \ AO: \ \dot{a}\phi a \iota\rho\eta\tau at \ \dot{a}\phi a \iota\rho\eta$

όντως τεθνηκότα, είη δ' αν σχεδόν, ώς τανθρώπινα, μέτρον έχουσα τριταία πρός τὸ μνήμα ἐκφορά. πείθεσθαι δ' ἐστὶ τῷ νομοθέτη χρεών τά τε ἄλλα καὶ λέγοντι ψυχὴν σώματος 5 είναι τὸ πῶν διαφέρουσαν, ἐν αὐτῷ τε τῷ βίφ τὸ παρεχόμειον ήμων έκαστον τοῦτ' είναι μηδεν ἀλλ' ή την ψυχήν, το δε σώμα ινδαλλόμενον ήμων εκάστοις επεσθαι, και b τελευτησάντων λέγεσθαι καλώς είδωλα είναι τὰ των νεκρών σώματα, τὸν δὲ ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως, ἀθάνατον εἶναι ψυχην ἐποιομαζόμενον, παρά θεούς άλλους ἀπιέναι δώσοντα λόγον, καθάπερ δ νόμος δ πάτριος λέγει-τῷ μεν γαρ αγαθῷ 5 θαρραλέον, τῷ δὲ κακῷ μάλα φοβερόν-βοήθειάν τε αὐτῷ μήτινα μεγάλην είναι τετελευτηκότι ζωντι γαρ έδει βοηθείν πάντας τούς προσήκοντας, όπως ότι δικαιότατος ών καί όσιώτατος έζη τε ζων και τελευτήσας ατιμώρητος αν κακων С άμαρτημάτων εγίγνετο τον μετά τον ενθάδε βίον. Εκ δε τούτων ούτως έχόντων οιδέποτε οικοφθορείν χρή, διαφερόντως νομίζοντα τον αύτου τουτον είναι τον των σαρκών όγκον θαπτόμενον, άλλ' έκεινον τον ύον ή άδελφόν, ή όντινά 5 τις μάλισθ' ήγειται ποθών θάπτειν, οίχεσθαι περαίνοντα και έμπιμπλάντα την αύτου μοίραν, το δε παρογ δείν εύ ποιείν, τα μέτρια αναλίσκοντα ώς είς άψυχον χθονίων βωμόν· το d δε μέτριον νομοθέτης αν μαντεύσαιτο ούκ ασχημονέστατα. έστω δη νόμος ούτος. Τώ μέν δη του μεγίστου τιμήματος είς την πάσαν ταφήν άναλισκόμενα μή πλέον πέντε μνών, τῷ δὲ τοῦ δευτέρου τρεῖς μναῖ, καὶ δύο τῷ τοῦ τρίτου, μνα 5 δε τώ του τετάρτου μέτρον αν έχοι των αναλωμάτων. γομοφύλαξι δε πολλά τε άλλα ανάγκη πράττειν και πολλών έπιμελείσθαι, τούτων δ' ούχ ήκιστα, όπως αν παίδων τε καί άιδρων και πάσης ήλικίας επιμελούμειοι (ωσι, και δη και e πρός τὸ τέλος ἁπάντων νομοφύλαξ εἶς γέ τις ἐπιστατῆ, ὃν αν οί τοῦ τετελευτηκότος επίσκοπον οἰκεῖοι παραλάβωσιν, ώ

b5 γλρ A et γρ. O: om. vulg. e i τν κακῶν] τν secl. Ast : παγκάκων Baiter e 7 ἐμπιμπράντα (sic) ΑΟ (λ supra ρ Λ² Ο²)

καλόν τ' έστω καλώς και μετρίως τα περί τον τετελευτηκότα

- 5 γιγνόμενα καί μη καλώς αίσχρόν. πρόθεσις δε και τάλλα έστω μέν κατά τον περί τά τοιαθτα νόμον γιγνόμενα, τω δε πολιτικώ νομοθετούντι παραχωρείν χρη τα τοιάδε· δακρύειν
- 960 μέν τον τετελευτηκότα επιτάττειν η μη αμορφον, θρηνείν δε και έξω της οικίας φωνην έξαγγελλειν απαγορεύειν, και τον ι εκρον είς το φανερον προάγειν των όδων κωλύειν, και έν ταις όδοις πορευόμενον φθέγγεσθαι, και πρό ήμέρας έξω
 - 5 της πόλεως είναι. ταῦτα δη κείσθω τε οῦτω περί τὰ τοιαῦτα νόμιμα, καὶ ὁ μὲν πειθόμενος ἔστω ζημίας ἐκτός, ό δε άπειθων ενί των νομοφυλάκων ύπο πάντων ζημιούσθω
 - b τη δοξάση πασι κοινή ζημία. σσαι δ' άλλαι γίγνονται περί τελευτήσαντας ταφαί είτε και άταφοι πράξεις, περί πατροφόνων και ίεροσύλων και των τοιούτων πάντων, είρημέναι έν τοις έμπροσθεν κείνται δια νόμων, ώστε σχεδον ή νομο-
 - 5 θεσία τέλος αν ήμιν έχοι· των πάντων δ' εκάστοτε τέλος ου τὸ δρασαί τι σχεδὸν οὐδὲ τὸ κτήσασθαι κατοικίσαι τ' ἐστίν, άλλα τω γεννηθέντι σωτηρίαν έξευρόντα τελέως αξί, τότ' ήδη νομίζειν παν όσον δεί πραχθήναι πεπράχθαι, πρότερον c δ' άτελες είναι το ύλον.

ΚΛ. Καλώς, ω ξένε, λέγεις· πρός ὅτι δὲ τὸ νῦν αῦ ρηθεν είρηται, φράζ' έτι σαφέστερον.

ΑΘ. ³Ω Κλεινία, πολλά των έμπροσθεν καλώς υμνηται. 5 σχεδόν δε ούχ ήκιστα τὰ των Μοιρων προσρήματα.

ΚΛ. Ποῖα δή:

ΑΘ. Τὸ Λάχεσιν μέν την πρώτην είναι. Κλωθώ δε την δευτέραν, την Ατροπον δη τρίτην σώτειραν των λεχθέντων. απηκασμένα τη των κλωσθέντων τω πυρί την αμετάστροφον d απεργαζομένων δύναμιν α δη και πόλει και πολιτεία δεί

b 1 πασι L2 O2 : Θ7 νομοθετοῦντι ΛΟ: νόμφ νομοθετοῦντι Ο² b8 δεî AO : έδει O2 πάση ALO C4 υμνηται ALO: elphrai vulg. **c** 5 τà om. A (s. v. A²) c8 Sh ALO: Se vulg. λεχθέντων] ληχθέιτων ci. Bekker : alii alia C9 an. . . . mupl τώ πυρί] τολύπη Baiter: σωτηρία Hermann seel. Stallbaum d 1 aneovaCouérn Ast

μὴ μόνον ύγίειαν καὶ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζειν, ἀλλὰ καὶ εὐνομίαν ἐν ταῖς ψυχαῖς, μᾶλλον δὲ σωτηρίαν τῶν νόμων. ἡμῖν δ' ἔτι μοι φαίνεσθαι δοκεῖ τοῦτ' ἐλλεῖπον τοῖς νόμοις εἶναι, πῶς χρὴ τὴν ἀμετάστροφον αὐτοῖς 5 ἐγγίγνεσθαι κατὰ φύσιν δύναμιν.

ΚΛ. Οὐ σμικρὸν λέγεις, εἴπερ ἐστὶ μὴ δυνατὸν εὑρεῖν ὅπη γίγνοιτ' ἀν παυτὶ κτῆμά τι τοιοῦτον.

ΑΘ. 'Αλλ' έστι μην δυνατόν, ως γέ μοι τὰ νῦν παυ- ε τάπασι καταφαώνεται.

ΚΛ. Μὴ τοίνυν ἀφιστώμεθα μηδενὶ τρόπϣ, πρὶν ἀν τοῦτ' αὐτὸ ἐκπορισώμεθα τοῖς εἰρημένοις νόμοις· γελοῖον γὰρ τό γε μάτην πονήσαντα ὅτιοῦν εἰς μηδὲν βέβαιον κατα- 5 βαλεῖν.

ΑΘ. Όρθῶς παρακελεύῃ, καὶ ἐμὲ τοιοῦτον εὐρήσεις ἄλλον.

ΚΛ. Καλώς δὴ λέγεις. τίς οὖν δή, φής, σωτηρία γίγνοιτ' ầν καὶ τίνα τρόπον πολιτεία τε καὶ τοῦς νόμοις 10 ἡμῶν;

ΑΘ. ⁸Αρ' οὐκ είπομεν ὅτι δεῖ σύλλογον ἡμῖν ἐν τῆ **961** πόλει γίγνεσθαι τοιόνδε τινά; δέκα μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους ἀεί, τοὺς δὲ τἀριστεῖα εἰληφότας ἄπαντας δεῖν εἰς ταὐτὸ συλλέγεσθαι τούτοις, ἔτι δὲ τοὺς ἐκδημήσαντας ἐπὶ ζήτησιν εἶ τί που πρὸς τῆν νομοφυλακίαν γί-5 γνοιτο ἐν καίριον ἀκοῦσαι καὶ σωθέντας σἴκαδε, δόξαι, τούτοις αὐτοῖς διαβασανισθέντας, τοῦ συλλόγου ἀξιοκοινωνήτους εἶναι πρὸς τούτοις δὲ ἕνα ἕκαστον δεῖν προσλαμβάτειν τῶν νέων, μὴ ἐλαττον ἡ τριάκοντ' ἔτη γεγονότα, πρῶτον δὲ b αὐτὸν κρίναντα ἐπάξιον εἶναι φύσει καὶ τροφῆ, τὸν νέον οῦτως εἰς ποὸς ἀλλους εἰναί φύσει καὶ ἐρω μὲν δόξῃ καὶ τοῖς ἀλλοις, προσλαμβάνειν, εἰ δὲ μὴ, ἀπόροντον εἶναι τὴν

d 7 μη AO: καl A² (s. v.) O² (τ δ s. v. a) O: κτήματι το vulg. a6 εν καίριον AO: εγκαίριον A² (έγ in marg.) et γρ. O: εγκαιρον Winckelmann b 1 τριακοντ έτη (sic) AO: τριακονταετή vulg. 5 γεγουυΐαν κρίσιν τοῖς τε ἄλλοις δὴ καὶ μάλιστ' αὐτῷ τῷ ἀποκριθέντι· δεῖν δὲ ὅρθριον εἶναι τὸν σύλλογον, ἡνίκ' ἂν τῶν ἄλλων πράξεων ἰδίων τε καὶ κοινῶν καὶ μάλιστ' ἦ τις σχολὴ παντί. τοιοῦτόν τί που λεχθὲν ἡμῶν ἦν ἐν τοῖς c ἔμπροσθεν λόγοις;

ΚΛ. [°]Ην γάρ οΰν.

ΑΘ. Τούτου δὴ πέρι τοῦ συλλόγου πάλιν ἀναλαβών λέγοιμ' ἂν τὸ τοιόνδε. φημί, εἴ τις τοῦτον βάλοιτο οἶον 5 ἄγκυραν πάσης τῆς πόλεως, πάντα ἐχουσαν τὰ πρόσψορα ἐαυτῆ, σώζειν ἂν σύμπαντα ἃ βουλόμεθα.

ΚΛ. Πῶς δή;

AΘ. Τὸ μετὰ τοῦτο ἡμέτερος ầν καιρὸς γίγνοιτο ὀρθῶς φράζοντας μηδὲν ἀπολείπειν προθυμίας.

10 ΚΛ. Καὶ μάλα καλῶς εἶπες, ποίει θ' ὥσπερ καὶ διανοῆ.d ΑΘ. Χρὴ τοίνυν, ὥ Κλεινία, παντὸς πέρι νοῆσαι σωτῆρα τὸν εἰκότα ἐν ἐκάστοις τῶν ἔργων, ὡς ἐν ζώφ ψυχὴ καὶ κεφαλή, τό γε μέγιστον, πεφύκατον.

KA. Πω̂ς αῦ φής;

5 ΑΘ. Ἡ τούτοιν ἀρετὴ δήπου παντὶ παρέχει ζώω σωτηρίαν. ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Ψυχῆ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις νοῦς ἐγγιγνόμενος, κεφαλῆ δ' αὖ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄψις καὶ ἀκοή· συλλήβδην δὲ νοῦς μετὰ τῶν καλλίστων αἰσθήσεων κραθείς, γενόμενός 10 τε εἰς ἕν, σωτηρία ἑκάστων δικαιότατ' ἂν εἴη καλουμένη.

Κ.Λ. ^{*}Εοικε γοῦν.

e ΑΘ. Έοικε γάρ. ἀλλ' ὁ περὶ τί νοῦς μετ' αἰσθήσεων κραθεὶς σωτηρία πλοίων ἔν γε χειμῶσιν καὶ ἐν εἰδίαις γίγνοιτ' ἄν; ἅρ' οἰκ ἐν νηὶ κυβερνήτης ἅμα καὶ ναῦται τὰς αἰσθήσεις τῷ κυβερνητικῷ νῷ συγκερασάμενοι σῷζουσιν 5 αὐτούς τε καὶ τὰ περὶ τὴν ναῦν;

ΚΛ. Τί μήν;

b 8 παντί] γρ. πάντη Ο ην om. A ct pr. Ο ει άλλ' ό περί τί] άλλο περί τι Α ΑΘ. Οὐδὲν δὴ πολλῶν δεῖ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα παραδειγμάτων ἀλλ' οἶον περὶ στρατοπέδων νοήσωμεν τίνα θέμενοι στρατηγοὶ σκοπὸν καὶ ἰατρικὴ ὑπηρεσία πῶσα στοχάζοιτ' ἂν τῆς σωτηρίας ὀρθῶς. ἅρ' οἰχ ἡ μὲν νίκην 962 καὶ κράτος πολεμίων, ἡ δὲ ἰατρῶν τε καὶ ὑπηρετῶν ὑγιείας σώματι παρασκευήν;

ΚΛ. Πώς γὰρ οὖ;

ΑΘ. ἱΙατρὸς δη το περὶ σῶμα ἀγνοῶν, ὅ προσείπομεν 5 ὑγίειαν νῦν, ἡ νίκην στρατηγὸς ἡ τῶν ἄλλων ὅσα δη διήλθομεν, ἔσθ' ὅπως ἀν νοῦν περί τι τούτων ἀν ἔχων φαίνοιτο;

ΚΛ. Καὶ πῶς;

AΘ. Τί δὲ δη περὶ πόλιν; εἴ τις τὸν σκοπὸν οἶ βλέπειν δεῦ τὸν πολιτικὸν φαίνοιτο ἀγνοῶν, ἀρα ἄρχων μὲν 10 πρῶτον δικαίως ἀν προσαγορεύοιτο, εἶτα σώζειν ἀν δυνατὸς b εἴη τοῦτο οῦ τὸν σκοπὸν τὸ παράπαν μηδ' εἰδείη;

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Δεῖ δὴ καὶ τὰ νῦν, ὡς ἔοικεν, εἴπερ μέλλει τέλος ὁ κατοικισμὸς τῆς χώρας ἡμῶν ἕξεων, εἶναί τι τὸ γιγνῶσκον ἐν 5 αὐτῷ πρῶτον μὲν τοῦτο ὑ λέγομεν, τὸν σκοπόν, ὅστις ποτὲ ὁ πολιτικὸς ῶν ἡμῶν τυγχάνει, ἔπειτα ὅντινα τρόπον δεί μετασχεῖν τούτου καὶ τίς αὐτῷ καλῶς ἡ μὴ συμβουλεύει, τῶν νόμων αὐπῶν πρῶτον, ἔπειτα ἀνθρώπων· εἰ δ' ἔσται τοῦ τοιούτου κενή τις πόλις, οὐδὲν θαυμαστὸν ἄνους οῦσα καὶ C ἀναίσθητος εἰ πράξει τὸ προστυχὸν ἐκάστοτε ἐν ἑκάσταις τῶν πράξεων.

ΚΛ. 'Αληθη λέγεις.

ΑΘ. Νῦν οὖν ἡμῶν ἐν τίνι ποτὲ τῶν τῆς πόλεως μερῶν 5 ἡ ἐπιτηδευμάτων ἔστιν ἱκανὸν κατεσκευασμένον ὑτιοῦν τοιοῦτον φυλακτήριον; ἔχομεν φράζειν;

a τ δρθώς Cliniae trib. vulg. a τ δρθώς Cliniae trib. vulg. a τ σώματι ALO: σώματι O² (σ s. v.) a τ σπως δν νοῦν) δπωσανουν A (alterum ν s. v. A²) τι O²: om. AO b z μηδ' εἰδείη ex emend. AO: μηδ' εἰ δείν (ut vid.) pr. A: μὴ οἶδεν in marg. A²O² b 9 πρώτον] πρώτων AO C ι τοῦ om. A (s. v. a) pr. O γρ. τις ἡ πόλις O

ΚΛ. Οι δήτα, ω ξένε, σαφως γει εί δ' ούν τοπάζειν δεί, δοκεί μοι τείνειν ό λόγος ούτος είς τον σύλλογον ον είπες 10 νυνδή νύκτωρ δείν συνιέναι.

- ΑΘ. Κάλλισθ' ύπέλαβες, ῶ Κλεινία, καὶ δεῖ δὴ τοῦτον, đ ώς δ νθν παρεστηκώς ήμεν λόγος μηνύει, πασαν αρετήν έχειν ης άρχει τὸ μὴ πλανασθαι πρὸς πολλὰ στοχαζόμενον, αλλ' είς εν βλέποντα πρός τοῦτο αεί τα πάντα οίον βέλη 5 adiévai.

-

ΚΛ. Παντάπασι μέν οῦν.

ΑΘ. Νύν δη μαθησόμεθα ότι θαυμαστόν οὐδεν πλανάσθαι τὰ τῶν πόλεων νόμιμα, ὅτι πρὸς ἄλλο ἄλλη βλέπει των νομοθεσιων έν τη πόλει εκάστη. και τα μεν πολλα 10 οὐδὲν θαυμαστὸν τὸ τοῖς μὲν τὸν ὅρον εἶναι τῶν δικαίων e ὅπως ἄρξουσί τινες ἐν τῆ πόλει, εἴτ' οὖν βελτίους εἴτε χείρους τυγχάνουσιν όντες, τοῖς δ', ὅπως πλουτήσουσιν, είτ' οῦν δοῦλοί τινων ὄντες είτε καὶ μή, τῶν δ' ή προθυμία πρός τον ελεύθερον δή βίον ώρμημενη· οι δε καί 5 σύνδυο νομοθετοῦνται, πρός ἄμφω βλέποντες, ελεύθεροί τε όπως άλλων τε πύλεων έσονται δεσπόται, οι δε σοφώτατοι, ώς οξονται, πρός ταῦτά τε καὶ τὰ τοιαῦτα σύμπαντα, εἰς ἐν δε ουδεν διαφερόντως τετιμημένον έχοντες φράζειν είς δ τάλλ' αὐτοῖς δεῖ βλέπειν.

- Κ.Λ. Οὐκοῦν τό γ' ἡμέτερον, ῶ ξένε, ὀρθῶς αν είη πάλαι 963 τιθέμενον; πρός γαρ εν έφαμεν δείν αεί πάνθ' ήμιν τα των νόμων βλέποντ' είναι, τουτο δ' αρετήν που συνεχωρούμεν πάνυ δρθώς λέγεσθαι.
 - AO. Naí. 5
 - Κ.Λ. Την δέ γε αρετην τέτταρα έθεμέν που.
 - ΑΘ. Πάνυ μέν οΰν.
 - Κ.Λ. Νοῦν δέ γε πάντων τούτων ήγεμόνα, πρὸς ὃν δη τά τε άλλα πάντα και τούτων τα τρία δει βλέπειν.

ΑΘ. Κάλλιστ' ἐπακολουθεῖς, ῶ Κλεινία. καὶ τὰ λοιπὰ 10

δή συνακολούθει. νοῦν γὰρ δή κυβερνητικόν μέν καὶ ἰατρικόν καί στρατηγικόν είπομεν είς τὸ ἐν ἐκείνο οί δεί b βλέπειν, τον δε πολιτικόν ελέγχοντες ενταθθ' εσμεν νθν, και καθάπερ άνθρωπον έπανερωτώντες είποιμεν άν· "°Ω θαυμάσιε, σύ δε δη ποι σκοπείς; τί ποτ' εκεινό εστι το εν, ό δή σαφως ό μεν ιατρικός νούς έχει φράζειν, σύ δ' ών δή 5 διαφέρων, ώς φαίης άν, πάντων των έμφρόνων, ούχ έξεις είπειν; " ή σύ γε, Μέγιλλε και Κλεινία, έχετον διαρθρούντες ύπερ αύτοῦ φράζειν πρός έμε τί πρτέ φατε είναι τοῦτο, καθάπερ ύπερ άλλων έγὼ πρός ύμας συχνών διωριζόμην; с

ΚΛ. Οὐδαμῶς, ὦ ξένε.

ΑΘ. Τί δ' ὅτι δεῖ προθυμεῖσθαί τε συνιδεῖν αὐτὸ καὶ ἐν οἶς;

ΚΛ. Οίον έν τίσι λέγεις:

ΑΘ. Οίον ὅτε τέτταρα ἐφήσαμεν ἀρετῆς εἴδη γεγοι έναι, 5 δήλον ώς έν έκαστον ανάγκη φάναι, τεττάρων γε όντων.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Καί μην έν γε άπαντα ταύτα προσαγορεύομεν. άνδρείαν γάρ φαμεν άρετην είναι, και την φρόνησιν άρετήν, καί τὰ δύο τάλλα, ώς όντως όντα ου πολλά άλλ' έν τοῦτο d μόνον, αρετήν.

ΚΛ. Πάνυ μέν ούν.

AO. Hi μέν τοίνυν διαφέρετον αὐτοῖν τούτω τω δύο καί δύ οι όματα έλαβέτην και τάλλα, οιδεν χαλεπόν είπειν. 5 ή δε εν αμφοίν επωνομάσαμεν, αρετήν, και τοις άλλοις, οὐκ euneres éri.

ΚΛ. Πως λέγεις;

ΑΘ. Οὐδεν χαλεπόν δ λέγω δηλωσαι. διανειμώμεθα γαρ αλλήλοις την ερώτησω και απόκρισω. 10

ΚΛ. Πως αῦ Φράζεις;

a II $\delta \eta$ O: $\delta \epsilon i$ A: $\delta \epsilon A^2$ (ι erasum) O² ($\epsilon s. v.$) ξυνακολουθείν Α et pr. Ο b6 άν, πάντων] ἀπάντων A et pr. Ο C 5 εφήσαμεν ALO Stob. : έφαμεν Ο² CB καί οπ. Λ (s. v. Λ²) pr. Ο άπαντα] αὐ πάντα Stob. dι ύντως LO: ύντων AL² (v s. v.) γρ. O: οπ. Stob. d6 êv A2 (marg.) O: êv A et yo. O dg & AO : 5 ye O2

$\Pi\Lambda AT\Omega NO\Sigma$

- e ΑΘ. Ἐρώτησόν με τί ποτε ἐν προσαγορεύοντες ἀρετὴν ἀμφότερα, δύο πάλιν αὐτὰ προσείπομεν, τὸ μὲν ἀνδρείαι, τὸ δὲ φρόνησιν. ἐρῶ γάρ σοι τὴν αἰτίαν, ὅτι τὸ μέν ἐστιν περὶ φόβον, οὖ καὶ τὰ θηρία μετέχει, τῆς ἀνδρείας, καὶ τά
- 5 γε τῶν παίδων ἤθη τῶν πάνυ νέων. ἄνευ γὰρ λόγου καὶ φύσει γίγνεται ἀνδρεία ψυχή, ἄνευ δὲ αῦ λόγου ψυχὴ φρόνιμός τε καὶ νοῦν ἔχουσα οὕτ' ἐγένετο πώποτε οὕτ' ἔστιν οὐδ' αῦθίς ποτε γενήσεται, ὡς ὄντος ἑτέρου.

ΚΛ. 'Αληθη λέγεις.

964 ΑΘ. [®]Ηι μέν τοίνυν έστον διαφόρω και δύο, σι παρ' έμοῦ ἀπείληφας τῷ λόγῳ· Ŋ δὲ ἐν και ταὐτόν, σι πάλιν ἀπόδος ἐμοί. διανοοῦ δὲ ὡς ἐρῶν και ὅπη τέτταρα ὄντα ἔν ἐστι, και ἐμὲ δὲ ἀξίου, σοῦ δείξαντος ὡς ἔν, πάλιν ὅπη 5 τέτταρα, και δὴ τὸ μετὰ τοῦτο σκοπῶμεν τὸν εἰδότα ἰκα-

νώς περὶ ὡντινωνοῦν οἶς ἔστιν μὲν ὄνομα, ἔστιν δὲ αὖ καὶ λόγος, πότερον μόνον ἐπίστασθαι τοὕνομα χρεών, τὸν δὲ λόγου ἀγνοεῖν, ἡ τόν γε ὄντα τι καὶ περὶ τῶν διαφερόντων

b μεγέθει τε καὶ κάλλει πάντα τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖν αἰσχρόν.

ΚΛ. "Εοικεν γοῦν.

 ΑΘ. Μείζον δή τι νομοθέτη τε καὶ νομοφύλακι, καὶ δς αρετή πάντων διαφέρειν οἴεται καὶ νικητήρια τούτων αὐτῶν είληφεν, ἡ ταῦτα αὐτὰ περὶ ῶν νῦν λέγομεν, ἀνδρεία, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, φρόνησις;

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Τούτων δη πέρι τοὺς ἔξηγητάς, τοὺς διδασκάλους,
 τοὺς νομοθέτας, τῶν ἄλλων τοὺς φύλακας, τῷ δεομένῷ
 γνῶναί τε καὶ εἰδέναι, η τῷ δεομένῷ κολάζεσθαί τε καὶ ἐπιπληξαι ἁμαρτάνοντι, πότερον οὐ διδάσκοντα ην δύναμιν ἔχει
 κακία τε καὶ ἀρετὴ καὶ πάντως δηλοῦντα, διαφέρειν τῶν

e3 έρῶ in marg. γρ. $A^3 L^2 O^2$ cum Stob. : εγω A : λέγω L O et fecit Λ^2 (λ s. v.) a8 γε ὕντα ΛΟ : λέγοντα A² (λέγον in marg.) b6 δικαιοσύνη φρόνησις A^3 (λ² άλλφ γρ.) O²: φρόνησις δὲ δικαιοσύνη AO c2 οὐ διδάσκοντα AO: οὐδὲ διδάσκοντα al. : οὐ δεῖ διδάσκοντα fecit a άλλων, άλλ' ή ποιητήν τινα έλθόντα είς την πόλιν ή παιδευτην νέων φάσκοντ' είναι βελτίω φαίνεσθαι τοῦ πασαν αρετήν 5 νενικηκότος; είτα έν τη τοιαύτη πόλει ὅπου μὴ λόγω έργω τε ίκαυοι φύλακες είεν, αρετής πέρι γιγυώσκουτες ίκαυως, θαυμαστόν τι ταύτην την πόλιν αφύλακτον ούσαν πάσχειν ἁ πολλαὶ πάσχουσι τῶν νῦν πόλεων;

ΚΛ. Οὐδέν γε, ώς εἰκός.

ΑΘ. Τί οῦν: δ λέγομεν νῦν ποιητέον ἡμῶν, ἡ πῶς: τοὺς φύλακας ακριβεστέρους των πολλων περί αρετής έργω καί λόγω κατασκευαστέου; η τίνα τρόπου τη των εμφρόνων 5 κεφαλή τε και αισθήσεσιν όμοιωθήσεται ήμιν ή πόλις, ώς τοιαύτην τινά φυλακήν κεκτημένη έν αύτή;

ΚΛ. Πως ούν δη και τίνα τρόπον, ω ξένε, απεικάζοντες αὐτὸ τοιούτω τινὶ λέγομεν;

ΑΘ. Δήλον ώς αὐτής μέν τής πόλεως οὕσης τοῦ κύτους, e των δε φυλάκων τούς μεν νέους οιον εν άκρα κορυφή, άπειλεγμένους τούς εὐφυεστάτους, ὀξύτητας έν πάση τη ψυχή έχουτας, περί όλην κύκλω την πόλιν όραν, φρουρούντας δε παραδιδόναι μέν τας αίσθήσεις ταις μνήμαις, τοις πρε- 5 σβυτέροις δε εξαγγέλους γίγνεσθαι πάντων των κατα πόλιν, τούς δε νω άπηκασμένους τω πολλά και άξια λόγου δια- 965 φερόντως φρονείν, τούς γέροντας, βουλεύεσθαι, και ύπηρέταις χρωμένους μετά συμβουλίας τοις νέοις, ούτω δη κοινή σώζειν αμφοτέρους όντως την πόλιν όλην. πότερον ούτω λέγομεν ή πως άλλως δείν κατασκευάζεσθαι; μων δμοίους 5 πάντας κεκτημένους καὶ μη διηκριβωμένους ἔστιν οῦς τραφέντας τε και πεπαιδευμένους;

ΚΛ. 'Αλλ'. ω θαυμάσιε, αδύνατον.

ΑΘ. Ίτέον άρα $i = \pi i$ τινα ακριβεστέραν παιδείαν της b έμπροσθεν.

C 5 πάσαν ἀρετὴν ALO: πάση ἀρετῆ Α² (η supra av et ι supra ν) e 2 απειλεγμένουs ALO: απειλημμένουs in marg. LO a 4 őλην om. A (add. in marg. A') pr. Ο a 6 διηκριβωμένους] διηκριβωμένως ci. Stephanus

đ

ΚΛ. "Ισως.

ţ

ΑΘ. [°]Λρ' οὖν ἦς δὴ τῦν σχεδὸν ἐφηψάμεθα, τυγχάνοι ἂν 5 οὖσα ἦς χρείαν ἔχομεν αῦτη;

Κ.Λ. Παντάπασι μέν οῦν.

ΑΘ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν τόν γε πρὸς ἕκαστα ἄκρου δημιουργόν τε καὶ φύλακα μὴ μόνου δεῖν πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν δυυατὸν εἶναι, πρὸς δὲ τὸ ἐν ἐπείγεσθαι γνῶναί τε, καὶ γνόντα 10 πρὸς ἐκεῖνο συντάξασθαι πάντα συνορῶντα;

ΚΛ. Όρθῶς.

c AΘ. ^{*}Ap' οῦν ἀκριβεστέρα σκέψις θέα τε ἀν περὶ ὅτουοῦν ὅτφοῦν γίγνοιτο ἡ τὸ πρὸς μίαν ἰδέαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομοίων ὁυνατὸν εἶναι βλέπειν;

ΚΛ. "Ισως.

5 ΑΘ. Οὐκ ἴσως, ἀλλ' ὄιτως, ὡ δαιμόνιε, ταύτης οὐκ ἔστιν σαφεστέρα μέθοδος ἀνθρώπων οὐδενί.

ΚΛ. Σοὶ πιστεύων, ὦ ξένε, συγχωρῶ δή, καὶ ταύτῃ πορευώμεθα λέγοντες.

 ΑΘ. 'Αναγκαστέου άρ', ώς ἔοικευ, καὶ τοὺς τῆς θείας
 πολιτείας ἡμῦν φύλακας ἀκριβῶς ἰδεῦν πρῶτου τί ποτε διὰ
 α πάντων τῶν τεττάρων ταὐτὸν τυγχάνει, δ δή φαμευ ἐν τε ἀνδρεία καὶ σωφροσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἐν φρονήσει ἐν ὄν, ἀρετὴν ἐνὶ δικαίως ἂν ὀνόματι προσαγορεύεσθαι. τοῦτο, ῶ φίλοι, εἰ μὲυ βουλόμεθα, τὰ τῦν οἶόυπερ σφόδρα πιέσαντες
 μὶ ψυῶμεν, πρὶν ἂν ἱκαιῶς εἶπωμεν τί ποτ' ἔστιν εἰς δ

- 5 μη ανώμεν, πριν αν ικαίως ειπώμεν τι ποι ευτίν εις ο βλεπτέον, είτε ώς εν είτε ώς δλου είτε ἀμφότερα είτε ῦπως ποτε πέφυκεν· η τούτου διαφυγόντος ἡμῶς, οἰψεθά ποτε
- e ήμιν ίκανως έξειν τὰ πρός ἀρετήν, περὶ ῆς οὖτ' εἰ πολλά

b7 τόν om. A et pr. O CI ἄκριβεστέρα σκέψις θέα τε έν pr. AO (ut vid.): ἀκριβεστέραν σκέψιν θεατέαν LO² et in marg. A²: ἀκριβεστέραν σκέψιν θεατέον in textu fecit a : γρ. ἀκριβέστερα σκέψασθε ἄτε in marg. LO CI στί ποτε AL² (marg.) O: ὅτι ποτε LO² dI φαμεν έν τε] φαμεν έν (ut vid.) A (sed τε in marg. A² et έν s. v. a) d2 γρ. ἕν δν A³O² (ν s. v.): ἕν δ AO: γρ. ἐνὸν in marg. LO d6 ώς ante ἕν σλα, (add. s. v. A³) pr. O EI σἕτ² εἰ πολλὰ in marg. A² (ἐν δλλαψ) O²: ὅτι στολλὰ AO

5

έστ' οὕτ' εἰ τέτταρα οὕθ' ὡς ἐν δυνατοὶ φράζειν ἐσόμεθα; οὕκουν ἐἀν γε ἡμῦν συμβούλοις πειθώμεθα, ἄλλως δέ πως μηχανησόμεθα ἐν τῷ πόλει ἐγγεγονέναι τοῦθ' ἡμῖν· εἰ δ' ἅρα τὸ παράπαν δοκεῖ ἐᾶν, ὁρᾶν δὴ χρεών.

ΚΛ. "Ηκιστα, νη του ξένιον, ω ξένε, θεόν, εατέον που το τοιούτον, επεί δοκείς ήμιν δρθότατα λέγειν. άλλα δη πως τις τοῦτ' αν μηχανώτο;

ΑΘ. Μήπω τὸ πῶς ἀν μηχανησαίμεθα λέγωμεν· εἰ δεῖ 966 δὲ ἡ μή, πρῶτον βεβαιωσώμεθα τῆ συνομολογία πρὸς ἡμῶς αὐτούς.

ΚΛ. 'Αλλά μην δεί γε, είπερ δυνατόν.

AΘ. Τί δὲ δή; περὶ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ταὐτὸν τοῦτο 5 διανοούμεθα; ὡς πόλλ' ἐστιν μόνον ἕκαστον τούτων τοὺς φύλακας ἡμῦν γνωστέον, ἡ καὶ ὅπως ἔν τε καὶ ὅπη;

ΚΛ. Σχεδόν έοικ' έξ ἀνάγκης δεῖν καὶ ὅπως ἐν διανοεῖσθαι.

AΘ. Τί δ', ἐννοεῖν μέν, τὴν δὲ ἐνδειξιν τῷ λόγῳ ἀδυνατεῖν b ἐνδείκνυσθαι;

ΚΛ. Καὶ πῶς; ἀνδραπόδου γάρ τινα σὺ λέγεις έξιν.

AΘ. Τί δέ; περὶ πάντων τῶν σπουδαίων ẵρ' ἡμῶν αὐτὸς λόγος, ὅτι δεῖ τοὺς ὅντως φύλακας ἐσομένους τῶν νόμων 5 ὄντως εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, καὶ λόγῷ τε ἱκανοὺς ἐρμηνεύειν εἶναι καὶ τοῦς ἔργοις συνακολουθεῶν, κρίνοντας τά τε καλῶς γιγνόμενα καὶ τὰ μὴ κατὰ φύσιν;

ΚΛ. Πώς γάρ ού;

AΘ. Μών οῦν οἰχ ἐν τών καλλίστων ἐστὶν τὸ περὶ τοὺs C θεούs, ὃ δὴ σπουδῆ διεπερανάμεθα, ὡs εἰσίν τε καὶ ὅσης

e2 οῦθ' ὡs in marg. A³ (ἐν ἕλλω) O²: οῦτως A O e3 οῦκουν Schneider: οὐκοῦν vulg. ἡμῶν ἡμῶις A (ιν s.v. Λ³) pr. O ἕλλως δέ πως A O: ἐμμασγτάπως in marg. A³O² e5 ἐῶν, ὅρῶν ὅἡ Scripsi (cf. 968 & 4): ἐῶν χρῆν Schneider: ἐῶν, ὅρῶν Hermann: ἐῶν+ρµ A sed in marg. ὅρῆι A (non A³): ἐῶν ἰρῆι O: γρ. ἐῶ ὅϦ O et ὅἡ in marg. A³ e6 ῆκιστα νὴ] ῆκιστ ἑω ἦι A: ῆκιστ ἑω + O et in marg. A³ ξένιον A³: ξένον A e8 μηχανῆτο] γρ. μηχανήσαιτο in marg. A³ Δ e ό γρ.

φαίνουται κύριοι δυνάμεως, είδέναι τε είς όσου δυνατόν έστιν ταῦτ' ἄνθρωπου γιγνώσκειν, καὶ τοῖς μὲν πλείστοις

5 των κατὰ πόλιν συγγιγνώσκειν τῆ φήμῃ μόνον των νόμων συνακολουθοῦσιν, τοῖς δὲ φυλακῆς μεθέξουσιν μηδὲ ἐπιτρέπειν, ôς ầν μὴ διαπονήσηται τὸ πῶσαν πίστιν λαβεῖν των οὐσων περὶ θεῶν; τὴν δὲ μὴ ἐπιτροπὴν εἶναι τὸ μηδέ-

- d ποτε των νομοφυλάκων αίρεισθαι τον μη θείον και διαπεπονηκότα προς αὐτά, μηδ' αῦ των προς ἀρετην ἔγκριτον γίγνεσθαι;
- ΚΛ. Δίκαιου γοῦν, ὡς λέγεις, τὸυ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀργὸυ
 ἡ ἀδύνατου ἀποκρίνεσθαι πόρρω τῶν καλῶν.

AΘ. ³Αρα οὖν ἴσμεν ὅτι δύ' ἐστὸν τὼ περὶ θεῶν ἄγουτε εἰς πίστιν, ὅσα διήλθομεν ἐν τοῖς πρόσθεν;

KA. Hoîa;

ΑΘ. ⁶Εν μὲν δ περὶ τὴν ψυχὴν ἐλέγομεν, ὡς πρεσβύε τατόν τε καὶ θειότατόν ἐστιν πάντων ὡν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον οὐσίαν ἐπόρισεν· ἐν δὲ τὸ περὶ τὴν φοράν, ὡς ἔχει τάξεως, ἄστρων τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐγκρατὴς νοῦς ἐστιν τὸ πῶν διακεκοσμηκώς. ὁ γὰρ ἰδών ταῦτα μὴ

- 5 φαύλως μηδ' ίδιωτικῶς, οὐδεὶς οῦτως ἄθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκεν, ὃς οὐ τοὐναντίον ἔπαθεν ἡ τὸ προσδοκώμενον ὑπὸ
- 967 των πολλών. οἱ μὲν γὰρ διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισαμένους ἀστρονομία τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθεωρακότας ὡς οἶόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ' ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως 5 ἀγαθῶν πέρι τελουμένων.
 - K.A. Tò bè bỳ $\pi \hat{\omega}s$ $\hat{\epsilon} \chi o \nu$ $\hat{a} \nu$ $\hat{\epsilon} \hat{\eta};$

AΘ. Παν, ὅπερ εἶπου, τοὐναντίου ἔχει νῦν τε καὶ ὅτε ἄψυχα αὐτὰ οἱ διανοούμενοι διενοοῦντο. Θαύματα μὲν οῦν

b καὶ τότε ὑπεδύετο περὶ αὐτά, καὶ ὑπωπτεύετο τὸ νῦν ὄντως δεδογμένον, ὅσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ῆπτοντο, ὅπως μήποτ'

C8 μη Ast: μην libri d2 έγκρίτων Hermann d5 άποκρίνεσθαι L: άποκρίνασθαι AO (ε supra a A² O²) a 4 άναγκαίοιs O² (οι s. v.)

αν άψυχα όντα ούτως είς ακρίβειαν θαυμαστοῖς λογισμοῖς αν έχρητο, νούν μη κεκτημένα· καί τινες ετόλμων τουτό γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν καὶ τότε, λέγοντες ὡς νοῦς εἶη ὁ 5 διακεκοσμηκώς πάνθ' όσα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν άμαρτάνοντες ψυχής φύσεως ότι πρεσβύτερον είη σωμάτων, διανοηθέντες δε ώς νεώτερον, απανθ' ώς είπειν έπος ανέ- C τρεψαν πάλιν, έαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον τὸ γὰρ δὴ πρὸ τῶν όμμάτων, πάντα αὐτοῖς ἐφάνη, τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα, μεστὰ είναι λίθων καὶ γῆς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων σωμάτων διανεμόντων τας αίτίας παυτός του κόσμου. ταυτ' 5 ήν τὰ τότε ἐξειργασμένα πολλὰς ἀθεότητας καὶ δυσχερείας των τοιούτων άπτεσθαι, και δη και λοιδορήσεις γε έπηλθου ποιηταίς, τούς φιλοσοφούντας κυσί ματαίαις απεικάζοντας χρωμέναισιν ύλακαις, άλλα τε αῦ ἀνόητ' εἰπειν· νῦν δέ, ὅπερ d είρηται, παν τουναντίον έχει.

ΚΛ. Πῶς:

ΑΘ. Ούκ έστιν ποτε γενέσθαι βεβαίως θεοσεβή θνητών *ανθρώπων* οιδένα, δς αν μη τα λεγόμενα ταθτα νθν δύο λάβη, 5 ψυχή τε ώς έστιν πρεσβύτατον απάντων όσα γονης μετείληφεν, αθάνατόν τε, άρχει τε δη σωμάτων πάντων, έπι δε τούτοισι δή, τὸ νῦν εἰρημένον πολλάκις, τόν τε εἰρημένον έν τοις άστροις νούν των όντων τά τε πρό τούτων άναγκαία e μαθήματα λάβη, τά τε κατὰ τὴν μοῦσαν τούτοις τῆς κοινωνίας συνθεασάμενος, χρήσηται πρός τὰ τῶν ήθῶν ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα συναρμοττόντως, όσα τε λόγον έχει, τούτων δυνατός ή δούναι τὸν λόγον· ὁ δὲ μὴ ταῦθ' οἶός τ' ὢν πρὸς ταῖς 968 δημοσίαις άρεταις κεκτήσθαι σχεδον άρχων μεν ούκ άν ποτε γένοιτο ίκανὸς ὅλης πόλεως, ὑπηρέτης δ' αν άλλοις

c 2 τδ A O : τà vulg. δη A: om. LO πρό τών] πρωτον Α (sed à supra ω et à supra σ A²) c6 $\gamma \rho$. $\delta_{\xi} \epsilon \rho \gamma a \sigma d\mu \epsilon \mu$ im marg. A³ O² c7 $\gamma \epsilon$] $\tau \epsilon$ AO (γ s.v. A² O²) d1 $\epsilon \lambda \lambda a \tau \epsilon a \delta$ O et in marg. L: $\epsilon \lambda \lambda a \tau a$ A: $\epsilon \lambda \lambda a \tau a \tau a \epsilon c t A²$: $\gamma \rho$. $\epsilon \lambda \lambda a \tau a \tau a \tau a \tau a$ marg. A³ marg. A³ d8 το νῦν εἰρημένον] γρ. το εἰρημένον Ο τόν τε εἰρημένον] ἀλλαχοῦ το εἰρημένον ὠβέλισται in marg. LO e2 λάβη a 1 & de un O et in marg. yp. A3: ora te un A secl. Stallbaum 28

PLATO, VOL. V.

άρχουσιν. όραν δη χρεών νῦν, ῶ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, ήδη

- 5 πρός τοῦς εἰρημένοις νόμοις ἅπασιν ὅσους διεληλύθαμεν εἰ καὶ τοῦτον προσοίσομεν, ὡς φυλακὴν ἐσόμενον κατὰ νόμον χάριν σωτηρίας τὸν τῶν ἀρχόντων νυκτερινὸν σύλλογον,
- b παιδείας ὑπόσης διεληλύθαμεν κοινωνον γενόμενον ἡ πῶς ποιῶμεν;

Κ.Λ. 'Αλλ', ὦ λῷστε, πῶς οὐ προσοίσομεν, ἄν πη καὶ κατὰ βραχὺ δυνηθῶμεν;

- 5 ΑΘ. Καὶ μὴν πρός γε τὸ τοιοῦτον ἁμιλληθῶμεν πάντες. συλλήπτωρ γὰρ τούτου γε ὑμῶν καὶ ἐγὼ γιγνοίμην ἂν προθύμως—πρὸς δ' ἐμοὶ καὶ ἐτέρους ἴσως εὐρήσω—διὰ τὴν περὶ τὰ τοιαῦτ' ἐμπειρίαν τε καὶ σκέψιν γεγονυῖάν μοι καὶ μάλα συχνήν.
- 10 Κ.1. 'Αλλ', & ξένε, παυτός μεν μάλλου ταύτη πορευτέου ήπερ και ό θεός ήμως σχεδόυ άγει· τίς δε ό τρόπος ήμω·
- C γιγυόμενος δρθώς γίγνοιτ' ἄν, τοῦτο δὴ τὰ νῦν λέγωμέν τε καὶ ἐρευνώμεν.

ΑΘ. Οὐκέτι νόμους, ὥ Μέγιλλε καὶ Κλεινία, περὶ τῶν τοιούτων δυνατόν ἐστιν νομοθετεῖν, πρὶν ἂν κοσμηθῆ—τότε 5 δὲ κυρίους ὧν αὐτοὺς δεῖ γίγνεσθαι νομοθετεῖν—ἀλλὰ ἤδη

5 δε κυρίους ων αυτους δεί γιγνεσσαι νομοσετειν—αλλα ηση τὸ τὰ τοιαῦτα κατασκευάζον διδαχὴ μετὰ συνουσίας πολλῆς γίγνοιτ' ἄν, εἰ γίγνοιτο δρθώς.

ΚΛ. Πώς; τί τοῦτο εἰρῆσθαι φῶμεν αὖ;

ΑΘ. Πρώτου μευ δήπου καταλεκτέος αυ είη κατάλογος d τωυ δσοι επιτήδειοι πρός την της φυλακής φύσιν αν είεν ηλικίαις τε και μαθημάτων δυνάμεσιν και τρόπων ήθεσιν και έθεσιν μετά δε τούτο, α δεί μανθάνειν ούτε εύρειν ράδιου ούτε ηύρηκότος άλλου μαθητην γενέσθαι. πρός τούτοις δε

5 χρόνους, οὕς τε καὶ ἐν οἶς δεῖ παραλαμβάνειν ἕκαστα, μάταιον

b 2 ποιοῦμεν L²O² (οῦ s. v.) et in marg. a b 3 àλλ', ὦ λῷστε O²: ἀλλ' ὅλως τε A (corr. in marg. A²): ἀλλωστε O c 1 τοῦτο A O: τουτl O² (1 s. v.) λέγωμεν A L O: λέγομεν L²O² (τὰ ἀντίγραφα διὰ τοῦ ο) C 5 νομοθετεῖ] γρ. νομοθετητέον L O C9 καταδεκτέου A² (δ s. v.) L²O² είη] εἰ pr. A O d 5 ἕκαστον O⁴ (ον s. v.) ταῦτ' ἐν γράμμασιν λέγεω· οὐδὲ γὰρ αὐτοῖς τοῖς μανθάνουσι δῆλα γίγνοιτ' ἂν ὅτι πρὸς καιρὸν μανθάνεται, πρὶν ἐντὸς τῆς e ψυχῆς ἑκάστῷ που μαθήματος ἐπιστήμην γεγονέναι. οὕτω δὴ πάντα τὰ περὶ ταῦτα ἀπόρρητα μὲν λεχθέντα οὖκ ἂν ὀρθῶς λέγοιτο, ἀπρόρρητα δὲ διὰ τὸ μηδὲν προρρηθέντα δηλοῦν τῶν λεγομένων.

ΚΛ. Τί οῦν δη ποιητέον ἐχόντων τούτων οῦτως, ῶ ξένε;

ΑΘ. Το λεγόμενον, ω φίλοι, εν κοινω και μέσω έοικεν ήμιν κείσθαι, και είπερ κινδυνεύειν περί της πολιτείας έθέλομεν συμπάσης, η τρίς έξ, φασίν, η τρείς κύβους βάλλοντες, ταῦτα ποιητέον, ἐγὼ δ' ὑμῖν συγκινδυνεύσω τῷ φράζειν τε 969 και έξηγεισθαι τά γε δεδογμένα έμοι περι της παιδείας τε και τροφής τής νῦν αῦ κεκινημένης τοῖς λόγοις· τὸ μέντοι κινδύνευμα ού σμικρόν ούδ' έτέροις τισίν προσφερές αν είη. σοί δη τοῦτό γε, ῶ Κλεινία, μέλειν παρακελεύομαι συ γαρ την 5 Μαγνήτων πόλιν, η ώ αν θεος επώνυμον αυτην ποιήση, κλέος άρη μέγιστον κατασκευάσας αὐτην ὀρθως, ή τό γε ἀνδρειότατος είναι δοκείν των ύστερον επιγιγνομένων ούκ εκφεύξη b ποτέ. ἐάν γε μην ούτος ήμιν ὁ θείος γένηται σύλλογος, ῶ φίλοι έταιροι, παραδοτέον τούτω την πόλιν, αμφισβήτησίς τε ούκ έστ' οὐδεμία οὐδενὶ τῶν νῦν παρὰ ταῦθ' ὡς ἔπος εἰπεῖν νομοθετών, όντως δε έσται σχεδόν υπαρ αποτετελεσμένου 5 οῦ σμικρῷ πρόσθεν ονείρατος ὡς τῷ λόγῳ ἐφηψάμεθα, κεφαλής νου τε κοινωνίας εικόνα τινά πως συμμείξαντες, έαν άρα ήμιν οι τε άνδρες ακριβώς έκλεχθώσι, παιδευθώσι τε προσηκόντως, παιδευθέντες τε έν ακροπόλει της χώρας κατοι- C κήσαντες, φύλακες αποτελεσθώσιν οίους ήμεις ούκ είδομεν έν τω πρόσθεν βίω πρός άρετην σωτηρίας γενομένους.

62 που] γρ. τοῦ O et s.v. L: του ci. Stallbaum 63 λεχθέντα] γρ. ἐλεγχθέντα in marg. $A^3 L^2 O^2$ 64 ἀπρόρρητα Ast: ἀπόροητα libri 69 βάλλουτες AO: βάλλουταs (a. s.v.) $A^2 O^2$ a Ι ταῦτα AO: πάντα LO² b Ι δοκεῖν AO: δόξαι $A^2 O^2$ (ξαι s. v.) b 2 οῦτος] γρ. τοιοῦτος O b η νοῦ τε O²: οὐτε A (νοῦ in marg. A³) O b 8 ἐκλεγθῶσι O et in marg. L: ἐμωμιχθῶντ A ME. ⁸Ω φίλε Κλεινία, εκ τών νῦν ἡμῶν εἰρημένων ἀπάντων 5 ἢ τὴν πόλω ἐατέον τῆς κατοικίσεως ἡ τὸν ξένον τόνδε οὐκ ἀφετέον, ἀλλὰ δεήσεσιν καὶ μηχαναῖς πάσαις κοινωνὸν ποιητέον ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως κατοίκισιν.

d ΚΛ. ᾿Αληθέστατα λέγεις, ὦ Μέγιλλε, καὶ ἐγὼ ποιήσω ταῦθ' οὕτως καὶ (σὐ) συλλάμβανε.

ΜΕ. Συλλήψομαι.

C5 κατοικίσεως ... C7 κατοίκισιν Stephanus: κατοικήσεως ... κατοίκησιν libri d1 έγω ΑΟ: έγώ τε a (τε s. v.) d2 σύ add. Ast